

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Sonja Käsäkangas

RAKENNUSLIIKE VEKARI OY:N TA-
LOUDEN KEHITYS JA ASEMA VUOSI-
NA 2010 - 2013

Liiketalous ja matkailu

2014

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Sonja Käsäkangas
Opinnäytetyön nimi	Rakennusliike Vekari Oy:n talouden kehitys ja asema vuosina 2010 - 2013
Vuosi	2014
Kieli	suomi
Sivumäärä	62
Ohjaaja	Jukka Niittykoski

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kohdeyrityksen talouden tilanne ja kehitys vuosina 2010 -2013 sekä verrata kohdeyrityksen asemaa saman toimialan ja -alueen kilpailijoihin. Tutkimuksen kohdeyrityksenä on rakennusalalla toimiva Rakennusliike Vekari Oy, jonka omistajalta sain toimeksiantona selvittää yrityksen taloudellista tilannetta ja kehitystä neljältä perättäiseltä vuodelta.

Tutkimus suoritettiin tilinpäätösanalyysia apuna käyttäen, jossa erilaisten kannattavuutta, maksuvalmiutta sekä vakavaraisuutta mittaavien tunnuslukujen avulla perehdyttiin yrityksen taloudelliseen tilanteeseen. Tunnuslukujen arvoja verrattiin kolmeen samalla alueella toimivan rakennusalan kilpailijan lukuihin. Lisäksi tilinpäätösanalyysin avulla kohdeyrityksen tuloslaskelma ja tase muunnettiin prosenttilukumuotoon, josta nähdään selkeästi muutokset suhteessa liikevaihtoon ja taseen loppusummaan eri vuosina.

Käytössäni minulla olivat kohdeyrityksen sekä kolmen saman toimialan kilpailijan tilinpäätöstiedot vuosilta 2010 - 2013. Tunnuslukujen arvot saatiin syöttämällä tilinpäätöstiedot Navita Yritysmalli -ohjelmaan. Kohdeyrityksen tunnuslukujen arvoja ja muutoksia sekä kehitystä vertailtiin eri vuosina kuvioiden avulla. Tämän lisäksi tunnuslukujen arvoja vertailtiin kilpailijoiden vastaaviin arvoihin. Aineistona minulla oli myös eri kirja- ja elektronisia lähteitä.

Tutkimus antoi kuvan yrityksen talouden tilanteesta sekä asemasta kilpailijoihin vuosina 2010 - 2013. Tutkimuksessa todettiin yrityksen kehityssuunnan olleen nousujohteinen koko tutkimusajanjakson ajan. Vuosi 2010 oli tappiollinen, mutta seuraavina vuosina liikevoittoa tehtiin lähes joka vuosi enemmän. Vuosi 2012 oli yrityksen kannattavuuden kannalta paras ja sijoitetulle pääomalle saatiin silloin erinomainen tuotto. Yrityksen kannattavuus ja maksuvalmius ovat yleisesti ottaen kuitenkin vain tyydyttävällä tasolla ja vakavaraisuus välttävää.

ABSTRACT

Author	Sonja Käsäkangas
Title	An Analysis of the Economic Development and Position Compared to its' Rivals of Vekari Ltd in 2010 -2013
Year	2014
Language	Finnish
Pages	62
Name of Supervisor	Jukka Niittykoski

The aim of this study was to analyze the case company's financial position and performance during the years 2010 -2013, as well as to compare the position of the case company in the same industry and region to its competitors. The case company called Vekari Ltd is operating in the construction industry. The owner of the company gave an assignment to analyze its economic development and position in the market during the previous four years.

The study was performed analyzing financial statements, using a variety of figures in profitability, liquidity as well as solvency indicators as key figures. Key figures were compared with three other competitors operating in the same sector. Also, based on the financial statements analysis, the case company's income statement and balance sheet were converted to the percentage, which shows clearly the changes in relation to turnover and balance sheet total over the years.

The financial statements from the years 2010 -2013 were available for the study. Values of the key figures were obtained by entering the financial statements to Navita Business Model program. The case company's key values and development were compared by using different figures. The key values were compared with the corresponding values of the competitors to obtain information about the company's financial situation. As sources a variety of books and electronic sources were used.

The study gave an understanding from a company's financial situation and the development and the role of its competitors from 2010 to 2013. The study found that company developed throughout the investigation period. Year 2010 a loss was made, but in the following years, the operating profit increased. The year 2012 was the company's best in terms of profitability and the ROI value was excellent. The company's profitability and liquidity are generally, however, only at a satisfactory level.

Keywords	financial statements, financial statement analysis, key figures
----------	---

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	7
2	KIRJANPITOLAKI	9
	2.1 Kirjanpidon tehtävät.....	10
	2.2 Tilikausi ja liiketapahtumat.....	10
3	OSAKEYHTIÖ	12
	3.1 Osakkeet.....	13
	3.2 Osakeyhtiön tilinpäätös.....	13
4	TILINPÄÄTÖS	14
	4.1 Tase	15
	4.2 Tuloslaskelma	15
	4.3 Rahoituslaskelma	15
	4.4 Liitetiedot.....	16
	4.5 Toimintakertomus	16
5	TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	18
	5.1 Tunnusluvut	19
	5.2 Kannattavuuden tunnusluvut	20
	5.2.1 Liikevoittoprosentti	20
	5.2.2 Sijoitetun pääoman tuottoprosentti (ROI).....	21
	5.2.3 Käyttökateprosentti	22
	5.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut.....	23
	5.3.1 Quick ratio.....	24
	5.3.2 Myyntisaamisten kiertoaika	24
	5.3.3 Ostovelkojen kiertoaika	25
	5.4 Vakavaraisuuden tunnusluvut.....	26
	5.4.1 Omavaraisuusaste.....	26

5.4.2	Suhteellinen velkaantuneisuus	27
5.4.3	Velkaantumisaste eli gearing	28
5.5	Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös	29
6	CASE YRITYS: RAKENNUSLIIKE VEKARI OY	30
6.1	Rakennusliike Vekari Oy:n tilinpäätösanalyysi.....	30
6.1.1	Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös.....	31
6.1.2	Tunnuslukuanalyysi	35
7	VERTAILU KILPAILIJOIHIN JA TOIMIALAAN	48
7.1	Kannattavuus.....	49
7.2	Maksuvalmius	54
7.3	Vakavaraisuus	56
8	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	58
	LÄHTEET.....	61

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1.	Liikevoittoprosentin laskukaava.	s. 20
Kuvio 2.	Sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskukaava.	s. 20
Kuvio 3.	Käyttökateprosentin laskukaava.	s. 22
Kuvio 4.	Quick ration laskukaava.	s. 23
Kuvio 5.	Myyntisaamisten kiertoajan laskukaava.	s. 24
Kuvio 6.	Ostovelkojen kiertoajan laskukaava.	s. 24
Kuvio 7.	Omavaraisuusasteen laskukaava.	s. 25
Kuvio 8.	Suhteellisen velkaantuneisuuden laskukaava.	s. 26
Kuvio 9.	Velkaantumisasteen laskukaava.	s. 27
Kuvio 10.	Rakennusliike Vekari Oy:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma vuodet 2010 -2013.	s. 31
Kuvio 11.	Rakennusliike Vekari Oy:n prosenttilukumuotoinen tase vastaavaa 2010 -2013.	s. 33
Kuvio 12.	Rakennusliike Vekari Oy:n prosenttilukumuotoinen tase vastattavaa 2010 -2013.	s. 34
Kuvio 13.	Rakennusliike Vekari Oy:n sijoitetun pääoman tuottoprosentit vuosilta 2011 -2013.	s. 35

- Kuvio 14.** Rakennusliike Vekari Oy:n käyttökateprosentit vuosilta 2010 -2013. s. 36
- Kuvio 15.** Rakennusliike Vekari Oy:n liikevoittoprosentit vuosilta 2010 -2013. s. 37
- Kuvio 16.** Rakennusliike Vekari Oy:n quick ratio vuosilta 2010 -2013. s. 38
- Kuvio 17.** Rakennusliike Vekari Oy:n myyntisaamisten kiertoaika 2010 -2013. s. 39
- Kuvio 18.** Rakennusliike Vekari Oy:n ostovelkojen kiertoaika vuosilta 2010 -2013. s. 40
- Kuvio 19.** Rakennusliike Vekari Oy:n omavaraisuusaste vuosilta 2010 -2013. s. 42
- Kuvio 20.** Rakennusliike Vekari Oy:n suhteellinen velkaantuneisuus vuosilta 2010 -2013. s. 43
- Kuvio 21.** Rakennusliike Vekari Oy:n velkaantumisaste vuosilta 2010 -2013. s. 44
- Kuvio 22.** Keskimääräisen sijoitetun pääoman tuotto prosentin

- vertailu kilpailijoiden kesken. s. 46
- Kuvio 23.** Rakennusliike Vekari Oy:n sijoitetun pääoman tuottoprosentin kehitys *Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen* –toimialaan verrattuna. s. 47
- Kuvio 24.** Kilpailija-yritysten keskimääräiset käyttökatteet vuosina 2010 -2013. s. 48
- Kuvio 25.** Rakennusliike Vekari Oy:n käyttökateprosentin kehitys *Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen* –toimialaan verrattuna. s. 49
- Kuvio 26.** Rakennusliike Vekari Oy:n (sinisellä) liikevoittoprosentti verrattuna toimialaan (harmaalla). s. 50
- Kuvio 27.** Kilpailijoiden keskimääräiset quick ration arvot vuosilta 2010 -2013. s. 51
- Kuvio 28.** Rakennusliike Vekari Oy:n quick ratio (sinisellä) verrattuna koko toimialaan (harmaalla). s. 52
- Kuvio 29.** Rakennusliike Vekari Oy:n keskimääräinen omavaraisuusaste verrattuna kilpailijoihin. s. 53
- Kuvio 30.** Rakennusliike Vekari Oy :n omavaraisuusaste verrattuna toimialaan. s. 54

Taulukko 1. Sijoitetun pääoman tuottoprosentin viitteelliset ohjearvot. s. 21

Taulukko 2. Omavaraisuusasteen viitteelliset ohjearvot. s. 26

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön toimeksiantaja Rakennusliike Vekari Oy on Kokkolan alueella toimiva rakennusliike, joka on perustettu vuonna 2005. Rakennusliike Vekari Oy:n toimenkuvaan kuuluvat erilaiset remontit, uudisrakentaminen, alihankintatyöt ja uutena vuonna 2013 tullut pienten hirsirakennelmien valmistus. Asiakkaat ovat yleensä yksityisiä henkilöitä tai yrityksiä. Rakennusliike Vekari Oy työllistää omistajan lisäksi yhden työntekijän tilatusta työmäärästä riippuen.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää rakennusalalla toimivan Rakennusliike Vekari Oy:n taloudellinen tilanne ja sen kehittyminen vuosina 2010 - 2013 tilinpäätösanalyysin avulla. Tuloksia vertaillaan kolmen samankokoisen, Länsi-Suomen alueella toimivan yrityksen tunnuslukujen keskiarvoihin samoilta vuosilta sekä toimialan yleiseen kehitykseen tunnuslukujen avulla.

Sain toimeksiantona yrittäjältä selvittää yrityksen kannattavuutta ja taloudellisen tilanteen kehittymistä, sillä aikaisemmin tilinpäätösanalyysiä yritykselle ei ole tehty. Työn tarkoituksena on esittää saadut tulokset helposti luettavassa ja ymmärrettävässä muodossa siten, että lukijan ei tarvitse olla talousalan ammattilainen.

Tilinpäätösanalyysi toteutetaan käyttäen Navita Yritysmalli –ohjelmaa. Rakennusliike Vekari Oy:n sekä kolmen kilpailevan yrityksen tilinpäätöstiedot vuosilta 2010 -2013 syötetään ohjelmaan. Navita Yritysmalli –ohjelma muuttaa tilinpäätökset prosenttilukumuotoisiksi ja laskee tunnusluvut, joita tässä työssä tarvitaan taloudellisen tilanteen selvittämiseksi. Tunnuslukuanalyysin avulla saatuja tunnuslukuja vertaillaan saman alan yritysten kesken sekä kohdeyrityksen tunnuslukujen arvoja verrataan toimialan yleiseen kehitykseen. Vertailusta nähdään yrityksen taloudellinen tilanne ja kehitys verrattuna alueen kilpailijoihin sekä toimialaan.

Vertailtavien yritysten valinnassa käytetään apuna Voitto+ -ohjelmaa, josta voi hakea eri alojen yritysten tilinpäätöstietoja. Toimeksiantaja toivoi kaikkien kolmen vertailuyrityksen toimivan Kokkolan lähialueella tai ainakin Länsi-Suomessa, samoin kuin hänen oma yrityksensä ja olevan liikevaihdoltaan samaa luokkaa. Työllä tulee olemaan huomattavasti merkitystä yrittäjälle, sillä aikaisemmin tilinpäätösanalyysiä ei yritykselle ole vielä tehty. Työn tarkoituksena on helpottaa yrittäjää eri vuosien tilinpäätösten vertailussa ja nähdä oman yrityksenä asema verrattuna kilpailijoihin ja toimialaan.

2 KIRJANPITOLAKI

”Jokainen, joka harjoittaa liike- tai ammattitoimintaa, on tästä toiminnastaan kirjanpitovelvollinen.” (KPL 30.12.1997/1336 1 luku 1§.) Laki velvoittaa pitämään kaikesta liiketoiminnasta kirjanpitoa. Lain tarkoituksena on yhdenmukaistaa kirjanpidon toimintatavat kaikkien yritysten kesken. Kirjanpidon yhdenmukaistaminen tekee mahdolliseksi yrityksen kannattavuuden puolueettoman arvioinnin kirjanpidon tuloksen perusteella. (Tölli 2006, 21.)

Kirjanpitovelvollisen on lain mukaan myös noudatettava hyvää kirjanpitolapaa, joka edellyttää, että kirjanpidon asetusten lisäksi noudatetaan kirjanpidon yleisiä periaatteita ja sääntöjä, jotka ovat yleisesti Suomessa sekä Euroopan unionissa yleisesti hyväksytyt. Hyvän kirjanpitotavan ensisijaisena lähteenä on lainsäädäntö, ja toissijaisena kirjanpitolautakunnan ohjeet sekä lausunnot. (Alhola, Koivikko, Rätty & Tuominen 2001, 3.)

Liiketoiminnaksi määritellään laissa ansaintatarkoituksessa tapahtuva itsenäinen ja jatkuva toiminta sekä toimintaan liittyy aina liikeriski. Liiketoiminnalle tyypillistä on myös palkatun työvoiman käyttö sekä toiminnan harjoittaminen jossain kiinteässä paikassa. Ammattitoiminnan määritelmä lain mukaan on paljon suppeampi kuin liiketoiminnan. Sijoitettu pääoma on ammattitoiminnassa usein pienempi ja riski liittyy siihen, ettei yrittäjä saakaan korvausta tekemästään työstä. Kirjanpitolaki ei velvoita ammatinharjoittajaa pitämään kahdenkertaista kirjanpitoa, siksi liike- ja ammattitoiminnan eron määrittely on tärkeää. (KHT –yhdistys – Föreningen CGR ry 2011, 148.)

Kirjanpitolaissa pieneksi kirjanpitovelvolliseksi määritellään, silloin kun KPL 3:9.2 :ssä määritetyt rajat alittuvat ja kun enintään yksi seuraavista rajoista on ylittynyt, kuten liikevaihto tai sitä vastaava tuotto on 7,3 miljoonaa euroa, taseen loppusumma on 3,65 miljoonaa euroa tai palveluksessa noin viisikymmentä henkilöä. (KHT –yhdistys – Föreningen CGR ry 2011, 148.)

2.1 Kirjanpidon tehtävät

Kirjanpidon tavoitteena on yrityksen taloudellisen tilanteen selvittäminen. Yrityksen kaikenlainen rahan käyttö ja rahan lähteet näkyvät yrityksen kirjanpidossa. Kirjanpidon perustehtävinä voidaan pitää; erillään pitotehtävää ja tuloksenlaskentaa. Yrityksen tulos lasketaan kauden tulojen ja menojen perusteella, jos tulot ovat suuremmat, tulos on voittoa eli ylijäämää, kun taas menojen ollessa suuremmat, syntyy tappiota eli alijäämää. Yrityksen tuloksellisuus kiinnostaa erityisesti yrityksen omistajia ja muita rahoittajia sekä yrityksen työntekijöitä. Kirjanpidon avulla selvitetään yrityksen tulos, yrityksen rahatilanne, omaisuuden arvo sekä seurataan saamisia ja velkoja sekä sitä, millaisista eristä nämä muodostuvat. Yrityksen kirjanpito toimii myös verotuksen perusteena. Kirjanpitovelvollisen on kirjattava menot, tulot sekä rahoitustapahtumat kirjanpitoonsa liiketapahtumina. Liiketapahtumien avulla seurataan yrityksen rahavirran liikkeitä ja muutoksia. Kirjanpidon tarkoituksena on lisäksi erottaa yrittäjän ja yrityksen rahat toisistaan. (Tölli 2006, 22, KHT –yhdistys – Föreningen CGR ry 2011; 16, Tuominen, Alhola & Luhtala 1997, 26.)

2.2 Tilikausi ja liiketapahtumat

Tilikausi on se ajanjakso, jolta yrityksen tulos lasketaan, tavallisesti tilikausi on kalenterivuosi. Yleensä tilikauden pituus on 12 kuukautta, mutta poikkeustapauksissa tilikausi voi olla myös lyhyempi tai pidempi, mutta enintään kuitenkin vain 18 kuukautta. Poikkeustapauksia voivat olla toiminnan aloitus tai lopetus sekä tilikauden päättymispäivän muuttaminen. (KPL 30.12.1997/1336 1 luku 4§, Tuominen ym. 1997, 28 -30.)

Liiketapahtuma on yrityksen ulkoisesta toiminnasta syntyvä yksittäinen rahassa ilmaistava tapahtuma, kuten osto-, myynti- tai muu rahoitustapahtuma. Liiketapahtumat on kirjattava aikajärjestyksessä erikseen niille tarkoitetuille tileille ja tilit on pidettävä jatkuvasti sisällöltään samana. Kirjausten tulee perustua päivät-

tyihin sekä numeroituihin asiakirjoihin eli tositteisiin. (KPL 30.12.1997/1336 1 luku 3-4§, 2 luku 2§, 4§, Tuominen ym. 1997, 28 -30.)

3 OSAKEYHTIÖ

Osakeyhtiöt ovat aina poikkeuksetta kirjanpitovelvollisia, mikä tarkoittaa että niiden on pidettävä kahdenkertaista kirjanpitoa. ”Osakeyhtiö on oikeudelliselta muodoltaan itsenäinen oikeushenkilö” (Tölli 2006, 137.) Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että osakeyhtiön osakkaat eivät ole itse henkilökohtaisessa vastuussa yhtiön kohdistuvista velvoitteista eivätkä he voi myöskään tehdä itsenäisesti yhtiötä koskevia päätöksiä. Osakeyhtiö on pääomayhtiö, jonka perustaja tai useat perustajat sijoittavat erisuuruisia pääomapanoksia yhtiöön. Osakeyhtiö perustetaan perustamissopimuksella, johon tulee liittää yhtiöjärjestys. Perustamissopimus täytyy rekisteröidä kaupparekisteriin kolmen kuukauden kuluessa sen allekirjoittamisesta. (Tölli 2006, 137 -147; Osakeyhtiölaki, KPL 30.12.1997/1336 3 luku 9§.)

Osakeyhtiöt on jaettu kahteen; julkisiin osakeyhtiöihin ja yksityisiin osakeyhtiöihin. Osakepääoma yksityisessä osakeyhtiössä täytyy olla vähintään 2 500 euroa ja julkisessa osakeyhtiössä vähintään 80 000 euroa. Yksityisen osakeyhtiön arvopaperit eivät voi olla julkisen kaupankäynnin kohteena, vain julkisen osakeyhtiön arvopaperit voivat olla. Kaikkien julkisten osakeyhtiöiden on lisäksi niiden koosta riippumatta sisällytettävä rahoituslaskelma toimintakertomukseensa. Toimintakertomus on jokaisen osakeyhtiön laadittava. Osakeyhtiö on verovelvollinen ja sen osakkaat ovat verovelvollisia saamistaan osingoista. Yrityksen tulos jaetaan osakkaan sijoittaman pääoman perusteella verotettavana pääoma- tai ansiotulona. Osakeyhtiön on aina ilmoitettava jäljennös tilinpäätöksestä sekä toimintakertomuksesta rekisteröitäväksi patentti- ja rekisterihallitukselle. (Tölli 2006, 137 -147; Osakeyhtiölaki; KPL 30.12.1997/1336 3 luku 9§, KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry 2011, 16.)

Osakeyhtiön hallinto koostuu osakkaiden muodostamasta yhtiökokouksesta, yhtiökokouksen valitsemasta hallituksesta sekä mahdollisesta toimitusjohtajasta. Korkein päättävä elin osakeyhtiössä on yhtiökokous. Yhtiökokouksen tehtäviä

ovat yhtiön toimintaa koskevat päätökset, hallituksen nimittäminen, tilinpäätöksen vahvistaminen ja päättää voittovarojen käyttämisestä ja jakamisesta. Hallituksen tehtävänä on taas tehdä esityksiä yhtiökokoukselle, huolehtia yhtiön taloudesta sekä päätösten toimeenpanosta. (Alhola, Koivikko, Rätty & Tuominen 1999, 271.)

3.1 Osakkeet

Osakkeenomistajan on maksettava osakekirjastaan rekisteröidylle yhtiölle. Hänen on oltava nimetty henkilö sekä hänen nimensä on löydettävä osakeluettelosta. Osakeluettelosta täytyy löytyä kaikki annetut osakkeet numerojärjestyksessä, niiden antamispäivä sekä osakkeenomistajan osoitetiedot. Kaikki osakkeet tuottavat yhtäläiset oikeudet yhtiössä, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Osakkeenomistajalla on siis omistamiensa osakkeiden määrän verran ääniä käytettävänä yhtiökokouksissa. Osakeyhtiön on tarkoitus tuottaa voittoa osakkeenomistajille, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. (Alhola, Koivikko, Rätty & Tuominen 1999, 270 -272.)

3.2 Osakeyhtiön tilinpäätös

Osakeyhtiön tilinpäätöstä laadittaessa on otettava huomioon kirjanpitolainsäädännön lisäksi osakeyhtiölain kahdeksannen luvun säännökset, jotka täydentävät kirjanpitolain vaatimuksia taseessa ja toimintakertomuksessa esitettävien tietojen osalta. Jos toimintakertomusta ei laadita, tulee osakeyhtiölain määrittelemät tiedot esittää liitetiedoissa. Osakeyhtiön hallitus ja toimitusjohtaja ovat vastuussa yhtiön tilinpäätöksen laatimisesta. Heidän tulee päivätä ja allekirjoittaa tilinpäätös sekä laatia pöytäkirjahallituksen päätöksistä osakeyhtiölain mukaan. (KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry 2011, 20 -27.)

4 TILINPÄÄTÖS

Tilikaudelta on lain mukaan laadittava tilinpäätös, joka sisältää tuloksen muodostumista kuvaavan tuloslaskelman, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavan taseen, toimintakertomuksen, jossa on yrityksen toiminnan kehittymistä koskevat tärkeät seikat. Tilinpäätöksestä on löydyttävä myös tuloslaskelman ja taseen sekä rahoituslaskelman liitetiedot. Lisäksi jokaisesta tuloslaskelman ja taseen erästä on esitettävä vertailutietona edellisen tilikauden vastaava tieto. Tilinpäätös on laadittava viimeistään neljän kuukauden kuluttua tilikauden päättymisestä. Tilinpäätöksessä raportoimansa tuloksen perusteella yritys maksaa veroa. (Alhola ym. 2001, 23, 265 -266; Kallunki & Kytönen 2002, 18.)

Yleisiin tilinpäätösperiaatteisiin kuuluvat oletus yrityksen toiminnan jatkuvuudesta, johdonmukaisuus laatimisperiaatteiden soveltamisesta tilikaudesta toiseen ja varovaisuus tilikauden tuloksesta riippumatta. Lisäksi tilinavauksen tulee perustua edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen. Tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut tulee ottaa huomioon niiden suorituspäivästä riippumatta sekä hyödykkeiden ja muiden merkittävien tase-erien erillisarvostus. (Alhola ym. 2001 23; KPL 30.12.1997/1336 3 luku 1§.)

Tilinpäätöstä käytettäessä yrityksen menestymisen arvioinnissa, on muistettava, että analysoitava aineisto kuvaa yrityksen menneisyyttä. Kuitenkin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen analysoinnin tavoitteena on saada aikaan kuva yrityksen nykytilanteesta sekä tulevasta kehityksestä. Tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta tehtyjä johtopäätöksiä ja laskettuja tunnuslukuja täydennetään usein muilla tiedoilla, jotta voidaan arvioida yrityksen nykytilannetta sekä tulevaisuutta. Tällaiset tiedot voivat liittyä toimintaympäristöön tai muutostrendeihin asiakaskunnassa tai kilpailijoissa. (Leppiniemi 2006, 18.)

4.1 Tase

Taseella tarkoitetaan yrityksen rahoitusrakennetta eli oman ja vieraan pääoman välistä suhdetta ja rakennetta. Se on laadittava kirjanpitoasetuksen kaavan mukaisesti. Taseen vastaavaa puolella näkyy yrityksen omaisuus, jonka erät jaetaan pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. Taseen vastattavaa puolella näkyy yrityksen rahoituksen muodostuminen, joka jaetaan neljään pääryhmään; omaan pääomaan, tilinpäätössiirtojen kertymään, pakollisiin varauksiin ja vieraaseen pääomaan. Mielenkiintoista omassa pääomassa on voitonjakokelpoisten varojen määrä ja vieraassa pääomassa korollisten ja korottomien lainojen suhde. Taseessa erotetaan myös lyhytaikaiset ja pitkäaikaiset velat toisistaan. Liitetiedoissa on usein lisätietoa taseen eristä, mikä helpottaa analysointia. (Leppiniemi 2006, 40; Alhola ym. 2006, 282 -283.)

4.2 Tuloslaskelma

Jokaiselta tilikaudelta on laadittava tuloslaskelma, joka kuvaa yrityksen tuloksen muodostumista. Kirjanpitolaissa on kaksi vaihtoehtoista tuloslaskelmakaavaa liiketoimintaa harjoittavalle, kululajikohtainen tai toimintokohtainen tuloslaskelma. Tavallisempaa yrityksen on käyttää kululajikohtaista tuloslaskelmakaavaa, jossa kulut vähennetään tuotoista määrättyssä kululajien mukaisessa järjestyksessä. Toimintokohtaisessa tuloslaskelmakaavassa kulujen vähennysjärjestys perustuu toimintokohtaiseen ryhmittelyyn, jossa ensin vähennetään hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet kulut, sen jälkeen myynnin ja markkinoinnin kulut ja lopuksi muut kulut. (Leppiniemi 2006, 46; Niskanen & Niskanen 2003, 28.)

4.3 Rahoituslaskelma

Tilikaudelta on laadittava lisäksi rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys varojen hankinnasta sekä niiden käytöstä tilikauden aikana. Rahoituslaskelmalle ei ole kirjanpitolaissa kaavaa, mutta sen keskeisestä sisällöstä on määrätty. Rahoituslas-

kelmasta on kirjanpitolain mukaan käytävä ilmi liiketoiminnan rahavirta, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Pienen kirjanpitovelvollisen ei tarvitse kuitenkaan laatia rahoituslaskelmaa, ellei tämä ole pörssiyritys. (Leppiniemi 2006, 46 - 47.)

Rahoituslaskelma perustuu yrityksen saamaan sekä maksamaan rahaan. Rahoituslaskelman perusteella yritysten välinen vertailu on parempi, kuin pelkästään taseen ja tuloslaskelman perusteella, sillä rahoituslaskelmaan ei arvostamisella ja jaksottamisella ole yhtä suurta merkitystä kuin sillä on tuloslaskelmaan ja taseeseen. (Leppiniemi 2006, 46 -47.)

4.4 Liitetiedot

Liitetietoja käytetään erittelemään sekä täydentämään taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman antamia numeerisia tietoja. Liitetietojen tarkoituksena on taseessa, tuloslaskelmassa ja rahoituslaskelmassa annettujen tietojen syventäminen. Tilinpäätöksen liitetietona on esitettävä, kuinka tilinpäätös on laadittu. Liitetietoina esitettävät keskeiset seikat ovat; tilinpäätöksen arvostus- ja jaksotuseriaatteet, oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin ja olennaiset tiedot, jotka koskevat yksittäistä tase-erää. Tuloslaskelman liitetiedot pyrkivät selventämään tilien sisältöä, kuten poistojen perusteet sekä niiden muutokset, olennaiset tiedot pakollisten varausten muutoksista ja erittely tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yrityksissä, korkotuotoista ja korkokuluista. Muita vaadittavia liitetietoja ovat muun muassa annetut pantit ja velan vakuudeksi annetut kiinnitykset sekä muut vastuusitoumukset, liitetiedot henkilöstöstä ja omistukset muissa yrityksissä. (Leppiniemi 2006, 47 -48; Kallunki & Kytönen 2002, 36; Tölli 2006, 172 -175.)

4.5 Toimintakertomus

Kirjapitoasetuksen mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä kirjallisesti tiedot olennaisista tapahtumista tilikaudella sekä sen päättymisen jälkeen, arvio toden-

näköisestä tulevasta kehityksestä ja selvitys tutkimus- sekä kehitystoiminnan laajuudesta. Olennaisiksi tapahtumiksi määritellään sellaiset tapahtumat, joilla on merkittävä vaikutus tilikauden tilinpäätöstietoihin. Toimintakertomus on periaatteessa yrityksen hallituksen tulkinta ja arvio yrityksen menestymisestä, jossa kuvataan riskejä, taloudellista asemaa ja tulosta. Toimintakertomuksessa huomio kiinnittyy yksittäisiin tapahtumiin, joilla koetaan olevan suuri merkitys yrityksen taloudellisen aseman ymmärtämisen kannalta. Tällaisia tapahtumia voivat olla esimerkiksi siirtyminen uudelle markkina-alueelle, uuden liiketoiminnan aloittaminen, investoinnit tai muutokset omistajarakenteessa. Arvion tulee lisäksi sisältää keskeisimmät tunnusluvut yrityksen taloudellisen aseman ymmärtämiseksi. Toimintakertomus auttaa tilinpäätöksen tulkinnassa. (Alhola ym. 2001, 290; Lepiniemi 2006, 48, 365; KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry 2011, 37.)

5 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätösanalyysissä verrataan eri yritysten taloudellista tilaa samalla ajanhetkellä. Sillä voidaan myös verrata yksittäisen yrityksen tai yritysjoukon taloudellisen tilan kehittymistä eri ajanjaksoina. Tilinpäätösanalyysi voidaan jakaa suoriteperusteiseen tilinpäätösanalyysiin, rahavirta-analyysiin ja markkinaperusteiseen analyysiin. Suoriteperusteisessa tulot ja menot kirjataan niiden syntyessä ja ne jaksotetaan eri tilikausille tuotoiksi ja kuluiksi. Rahavirta-analyysissä seurataan vain rahan liikkeitä ja markkinaperusteisessa analyysissä yhdistyy tilinpäätösinformaatio osakemarkkinoilta saatuun informaatioon. (Kallunki & Kytönen 2002, 14 -20, 29.)

Yrityksen sidosryhmät, kuten verottaja, velkojat sekä sijoittajat, tarvitsevat tietoa yrityksen taloudellisesta tilasta. Analysoinnin kohteena usein olevia yrityksen ominaisuuksia ovat vakavaraisuus, kannattavuus, maksuvalmius sekä toiminnan tehokkuus. Nämä antavat eri näkökulmista tietoa eri sidosryhmien tarpeisiin. Keskeisin tilinpäätösanalyysin käyttäjäryhmä on yritykseen omia varojaan sijoittaneet osakkeenomistajat, sillä yritys maksaa osinkoa tekemänsä tuloksen perusteella. Myös yrityksen kilpailijat ovat kiinnostuneita tilinpäätösanalyysin tuottamasta tiedosta, kuten esimerkiksi myynnin kehittymisestä ja markkinaosuuksienmuutoksista, joita he voivat hyödyntää omissa suunnitelmissaan. (Kallunki & Kytönen 2002, 14 -20, 29.)

Eri yritysten tilinpäätökset on oikaistava ennen varsinaista tilinpäätösanalyysiä, jotta ne olisivat keskenään vertailukelpoisia. Samat oikaisutoimenpiteet tulee suorittaa kaikille vertailtaville vuosille ja yrityksille. Tavoitteena on selvittää mahdollisimman hyvin yrityksen menestyksellisyyttä kuvaava tulos ja varallisuusasema tulossuunnittelun avulla. (Kallunki & Kytönen 2002, 14 -20, 29.)

5.1 Tunnusluvut

Tilinpäätösanalyysin tuottama tieto yrityksen taloudellisesta tilanteesta esitetään usein tunnusluvuilla. Tunnusluvut kuvaavat ja niiden perusteella analysoidaan yrityksen taloutta. Tunnuslukujen avulla on mahdollista yritysten välinen vertailu, yrityksen menneiden tapahtumien kuvaaminen sekä niistä näkee myös yrityksen kehityslinjat. Tarkoituksena on yrityksen taloudellisen toimintakyvyn kuvaaminen. Taloudellinen toimintakyky jaetaan vielä kahteen osaan; kannattavuuteen ja rahoitukseen. Rahoitusta tarkastellaan usein kahdessa eri osassa, maksuvalmiuteena sekä vakavaraisuutena. Tunnusluvut perustuvat tilinpäätöksen ja toimintakeromuksen sisältämiin tietoihin. Julkisesti noteeratut yhtiöt ovat velvollisia esittämään tilinpäätöksensä yhteydessä lukuisia tunnuslukuja. (Leppiniemi 2006, 196 - 197; Niskanen & Niskanen 2003, 27.)

Tilinpäätöksen tunnusluvuissa suhteutetaan usein jokin tilinpäätöksen erä johonkin toiseen tilinpäätöksen erään, kuten yleensä liikevaihtoon tai taseen loppusummaan, eli luvut esitetään suhdelukumuotoisina. Suhdelukumuotoiset tunnusluvut ovat vertailukelpoisia eri vuosien ja erikokoisten yritysten välillä. Usein suhdeluvut kerrotaan vielä sadalla, jotta niistä saadaan prosenttilukuja. Edellytyksenä tarkan tunnusluvun mittaustuloksen laskemiseksi on luotettava tilinpäätösaineisto. Tunnuslukujen toimivuus riippuu tämän lisäksi kahdesta muusta tekijästä; kuinka hyvin tunnusluku mittaa sitä ominaisuutta, jota sen kuuluu mitata, eli kuinka validi tunnusluku on ja kuinka luotettava eli reliaabeli tunnusluku on. Tunnusluku on reliaabeli, kun sen antamien mittaustulosten hajonta on pieni. (Niskanen & Niskanen 2003, 110 -112.)

Tunnuslukuanalyysiin kuuluu tärkeänä osana laskettuihin tunnuslukuihin perustuva arviointi. Tunnuslukuja tulee suhteuttaa johonkin vertailutietoon, sillä yksittäisen yrityksen yhden vuoden tietojen perusteella voi harvoin tehdä johtopäätöksiä. Vertailutyypit jaetaan kahteen; tiettyä vuotta koskevaan ajalliseen poikkileikkaus-

analyysiin sekä perättäisten vuosien aikasarja-analyysiin. Ajallisessa poikkileikkausanalyysissä yritystä verrataan tiettyinä vuonoina muihin, usein samaa toimialaa edustaviin yrityksiin tai toimialan keskiarvoihin. Aikasarjatarkastelussa seurataan yrityksen omaa kehitystä pitemmällä aikavälillä, jotta voidaan tehdä johtopäätöksiä taloudellisen tilan kehityksestä. (Niskanen & Niskanen 2003, 110 -112.)

5.2 Kannattavuuden tunnusluvut

Yrityksen tulos kertoo yrityksen kannattavuudesta. Yrityksen kannattavuus tarkoittaa siis sitä, kuinka hyvin liiketoiminnalla tuotetut tulot kattavat siitä aiheutuneet menot. Yrityksen tulot ja menot vaihtelevat luonnollisesti investointien ajoittumisen sekä suhdannevaihteluiden mukaan, jolloin kannattavuutta tarkastellaan yleensä yrityksen pitkäaikavälin tulontuottamiskyvyksi. Kannattavuutta mitataan usein kahdessa eri ryhmässä, voittoprosenteilla ja pääoman tuottoprosenteilla. Voittoprosentit lasketaan jakamalla tulosta kuvaava jäämä liikevaihdolla. (Kallunki & Kytönen 2002, 74; Leppiniemi 2006, 217.)

Pääoman tuottoprosentteja laskettaessa, yrityksen tilikauden tuotot jaetaan yritystoiminnan sitoman pääoman määrällä. Tämä mahdollistaa erikokoisten yritysten kannattavuuden vertailun. Pitkäaikavälin kannattavuutta mitattaessa kannattaa siis analyysin ottaa mukaan useampia tilikausia. Pääoman tuottoprosentti kuvaa yrityksen säännöllisen liiketoiminnan tuottoa suhteessa tuoton vaatimaan pääoman. Muita kannattavuuden tunnuslukuja ovat muun muassa käyttökate- ja myyntikateprosentit. (Kallunki & Kytönen 2002, 74; Leppiniemi 2006, 217.)

5.2.1 Liikevoittoprosentti

Tuloslaskelmassa liikevoitto on ensimmäinen virallinen välitulok. Luku kertoo prosentteina, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituskuluja, veroja ja satunnaisia eriä. Liikevoittoprosentti saadaan jakamalla

liikevoitto liiketoiminnan tuotoilla. (Niskanen & Niskanen 2003, 112 -113; Tölli 2006, 236.)

$$\text{Liikevoitto} - \% = \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kuvio 1. Liikevoittoprosentin laskukaava.

Liikevoittoprosenttia voi käyttää mainiosti yksittäisen yrityksen kehityksen seuraamiseen sekä sitä voi käyttää jossain määrin tietyn toimialan sisäiseen vertailuun. Tunnusluvun muutokset kertovat yleensä yrityksen kannattavuuden muutoksesta tai yrityksen toimintatavoissa tapahtuneista muutoksista. Liikevoittoprosenttia voidaan pitää hyvänä, jos sen arvo on yli 10 %. Jos tunnusluvun arvo on 5-10 %, sitä voidaan pitää tyydyttävänä ja heikko, kun arvo on alle 5 %. (Niskanen & Niskanen 2003, 112 -113; Tölli 2006, 236.)

5.2.2 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (ROI)

Käytetyimmistä kannattavuuden tunnusluvuista on sijoitetun pääoman tuotto prosentti. Sijoitetun pääoman tuotto prosenttia laskettaessa, tuoton vaatima pääoma koostuu oikaistusta omasta pääomasta sekä korollisesta vieraasta pääomasta. Oman pääoman tuotto prosentissa huomioon otetaan vain oma pääoma. (Kallunki & Kytönen 2002, 74; Leppiniemi 2006, 217; Niskanen & Niskanen 2003, 115.)

$$\begin{aligned} \text{Sijoitetun pääoman tuotto} - \% \\ = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma}} \times 100 \end{aligned}$$

Kuvio 2. Sijoitetun pääoman tuotto-%:n laskukaava.

Sijoitetun pääoman tuotto-% kertoo tuoton, jonka yritys on saanut siihen sijoitetulle korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle. Tunnusluku sopii myös eri toimialojen yritysten väliseen vertailuun. (Kallunki & Kytönen 2002, 74; Lep-
piniemi 2006, 217; Niskanen & Niskanen 2003, 115.)

Taulukko 1. Sijoitetun pääoman tuotto-%:n viitteelliset ohje-%:t.

Erinomainen	yli 15 %
Hyvä	10 -15 %
Tyydyttävä	6 -10 %
Välttävä	3 -6 %
Heikko	alle 3 %

5.2.3 Käyttökate-%

Käyttökate-% kertoo, kuinka paljon yritykselle jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut eli niin muuttuvat kuin kiinteätkin kustannukset. Huomioon ei oteta siis käyttökate-%:ta laskettaessa poistoja, rahoituseriä eikä veroja. Käyttökate-%:n viite-%:t ovat toimialakohtaisia, sekä sitä arvioitaessa täytyy huomioida yrityksen poistovaatimusten, rahoituskulujen sekä voitonjakotavoitteen suuruus. Käyttökate saadaan laskemalla ensin myyntikate, jossa lii-
kevaihdoista on vähennetty muuttuvat kustannukset, ja sitten myyntikatteesta vä-
hennetään vielä kiinteät kustannukset, jolloin tuloksena on käyttökate. Käyttökate

toimii hyvin vertailtaessa toimialan sisällä yritysten kannattavuutta. (Balance Consulting 2014: Käyttökate; Tölli 2006, 234 -235.)

$$\text{Käyttökate} - \% = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Kuvio 3. Käyttökateprosentin laskukaava.

5.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Yleiskuva yrityksen maksuvalmiudesta eli likviditeetistä näkyy tasetta tarkastelemalla. Maksuvalmius tarkoittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloista niiden erääntyessä. Tämä tunnusluku kuvaa yrityksen lyhyenaikavälin rahoituksen riittävyyttä. Maksuvalmiuden ollessa riittävällä tasolla, yrityksellä on aina riittävästi kassavaroja tai muuta nopeasti rahaksi muutettavaa omaisuutta, jotta yritys suoriutuu ongelmitta maksuvelvoitteistaan. Erääntyneistä laskuista aiheutuneet viivästyskorkokulut näkyvät heikkona maksuvalmiutena. Kuitenkaan liian korkea maksuvalmius ei ole yritykselle suotavaa, sillä se sitoo yrityksen omaisuutta huonosti tuottavaan kassareserviin. Erityisen kiinnostuneita yrityksen maksuvalmiuden tunnusluvuista ovat velkojat ja tavarantoimittajat. Maksuvalmiuden tunnuslukujen perustana ovat taseen lyhytvaikutteiset erät eli käyttöpääoma. (Kallunki & Kytönen 2002, 84; Niskanen & Niskanen 2003, 117.)

Käyttöpääoman kiertoaikalukuja eli tehokkuuslukuja käytetään usein myös maksuvalmiuden tunnuslukujen rinnalla. Näitä lukuja ovat esimerkiksi myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajat. Riittävällä tulorahoituksella yrityksen maksuvalmius pysyy hyvänä ja se selviää sillä lyhytvaikutteisista menoistaan. Tulorahoituksen riittävyyteen vaikuttavat myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajat, eli kuinka nopeasti yritys saa myyntisaamisistaan suoritukset kassaan ja kuinka pitkät

maksuajat yritys on saanut neuvoteltua tavarantoimittajien kanssa. (Kallunki & Kytönen 2002, 88.)

5.3.1 Quick ratio

Quick ratio – tunnusluku mittaa yrityksen nopeaa maksuvalmiutta eli sitä, kuinka hyvin yritys pystyy suoriutumaan lyhytaikaisista veloistaan. Quick ratio mittaa tiukimmin yrityksen likviditeettiä, sillä siinä ei oteta huomioon muita varoja kuin yrityksen rahoitusomaisuus. Eli muuta vaihto-omaisuutta, kuten realisoitavissa olevaa varastoa, ei quick ratiota laskettaessa oteta huomioon. Rahoitusomaisuus koostuu lyhytaikaisista saamisista, rahoista ja pankkisaamisista sekä rahoitusarvopapereista. (Tölli 2006, 239; Kallunki ym. 2008, 156.)

Tunnusluvussa osoittajana on rahoitusomaisuus ja nimittäjänä lyhytaikainen vieras pääoma, josta on vähennetty saadut ennakot. Quick ratiolla mitattu maksuvalmius katsotaan hyväksi, jos arvo on yli 1,5. Tyydyttäväksi maksuvalmius katsotaan jos, arvo jää alle 1,5 ja heikoksi jos arvo on alle 0,7. (Tölli 2006, 239; Kallunki ym. 2008, 156.)

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$$

Kuvio 4. Quick ration laskukaava.

5.3.2 Myyntisaamisten kiertoaika

Myyntisaamisten kiertoaika – tunnusluku kertoo kuinka monta vuorokautta kuluu, että myyntitulot ovat keskimäärin kertyneet kassaan. Tunnusluku mittaa yrityksen perinnän tehokkuutta ja asiakkaille myönnettyjä maksuaikoja. Tehokkaalla myyntisaamisten perinnällä parannetaan tulo-rahoituksen riittävyyttä ja yrityksen maksuvalmiutta. Pidemmät maksuajat sitouttavat enemmän yrityksen pääomia prosesseihin. Tasapainoisena tilannetta voidaan pitää, kun myyntisaamisten ja ostovel-

kojen kiertoajat ovat likimain yhtä suuret. (Kallunki & Kytönen 2002, 89; Niskanen & Niskanen 2003, 122- 123.)

Tunnusluku lasketaan siten, että tarkastelujakson loppuhetken myyntisaamiset jaetaan keskimääräisellä päivittäisellä myynnillä. Päivittäinen myynti lasketaan jakamalla tarkastelujakson kokonaismyynti jaksoon kuuluvien päivien lukumäärällä eli vuositasolla laskettaessa myynti jaetaan 365 päivällä. (Kallunki & Kytönen 2002, 89; Niskanen & Niskanen 2003, 122- 123.)

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika pv} = \frac{\text{Myyntisaamiset}}{\text{Myynti /Päivät}}$$

Kuvio 5. Myyntisaamisten kiertoajan laskukaava.

5.3.3 Ostovelkojen kiertoaika

Ostovelkojen kiertoaika – tunnusluku kertoo, miten pitkiä maksuaikoja yritys on lyhytaikaisille veloilleen saanut tavarantoimittajilta ja miten se on käyttänyt näitä maksuaikoja. Kiertoaika kertoo, kuinka monessa päivässä yrityksen ostolaskut keskimäärin maksetaan. Ostovelkojen kiertoajan ohjeavot ovat toimialakohtaisia. Tulkittaessa tunnuslukua tulee siis ottaa huomioon toimialan ostolaskujen tavalliset maksuehdot ja siten arvoa verrataan toimialan normaaleihin maksuaikoihin. Riittäväällä tasolla olevalla maksuvalmiudella, yritys pystyy hyödyntämään edulliset maksuehdot sekä käteisalennukset ja maksamaan laskunsa näiden ehtojen mukaan. Maksuvalmiusongelmista kertoo taas liian pitkä ostovelkojen kiertoaika, sillä lykätty maksut aiheuttavat korkoja. Yrityksen maksuvalmiutta saatetaan joskus myös parantaa hidastamalla ostolaskujen maksamista, jolloin tunnusluvun arvo on suuri, mutta se johtuukin vain hyvästä maksuehtosopimuksesta tavarantoimittajan kanssa. (Niskanen & Niskanen 2003, 125, Kallunki & Kytönen 2002, 88-90.)

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = \frac{\text{Ostovelat}}{\text{Ostot}} \times 365$$

Kuvio 6. Ostovelkojen kiertoajan laskukaava.

5.4 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Yrityksen vakavaraisuus tarkoittaa yrityksen rahoitusrakennetta eli vieraan ja oman pääoman osuutta koko pääomasta pitkällä aikavälillä. Vakavaraisella yrityksellä on paljon omaa pääomaa, eikä vieraan pääoman osuus ei ole liian suuri ja se pystyy selviämään huolelta korkokuluista, myös huonoina aikoina. Vakavaraisuutta mitataan tunnusluvuilla, jotka mittaavat yrityksen rahoitusrakennetta. Vakavaraisuuden tyypillisiä tunnuslukuja ovat omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus, gearing-prosentti ja velkaantumisaste. (Kallunki & Kytönen 2002, 80 -81; Niskanen & Niskanen 2003, 130; Kallunki ym. 2008, 142.)

5.4.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusasteella mitataan yrityksen vakavaraisuutta. Omavaraisuusaste saadaan suhteuttamalla oma pääoma taseen loppusummaan. Saadut ennakot vähennetään vielä nimittäjästä, sillä niihin liittyvä keskeneräinen työ tai projekti sisältyy vaihto-omaisuuteen. (Kallunki & Kytönen 2002, 80 -81; Niskanen & Niskanen 2003, 131.)

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{Saadut ennakot}} \times 100$$

Kuvio 7. Omavaraisuusasteen laskukaava.

Tämä tunnusluku kuvaa yrityksen omistajien omien varojen osuutta kokonaisrahoituksesta. Mitä enemmän omistajien sijoittaman pääoman osuus on, sitä paremmin yritys selviää vieraan pääoman maksuista. Vakavaraisella yrityksellä on siis korkea omavaraisuusaste. Niillä yrityksillä, joilla on korkea omavaraisuusaste, on myös liikkumavaraa enemmän ja ne selviävät kilpailutilanteiden kiristymisestä tai taantumasta helpommin, koska ovat vähemmän velkaantuneita. (Kallunki & Kytönen 2002, 80 -81; Niskanen & Niskanen 2003, 131.)

Taulukko 2. Omavaraisuusasteen viitteelliset ohjearvot.

Erinomainen	yli 50 %
Hyvä	35 -50 %
Tyydyttävä	25 -35 %
Välttävä	15 -25 %
Heikko	alle 15 %

5.4.2 Suhteellinen velkaantuneisuus

Toinen tunnusluku, joka mittaa yrityksen vakavaraisuutta, on suhteellinen velkaantuneisuus, jossa yrityksen velat suhteutetaan liikevaihtoon. Suhteellisen velkaantuneisuuden tarkoituksena on mitata vieraan pääoman suhdetta liiketoiminnan volyyymiin. Tunnusluku sopii saman toimialan yritysten keskinäiseen vertailuun, joten tunnusluvun ohjearvot määräytyvät toimialan mukaan. Hyvällä liiketulosella selvittää vieraan pääoman velvoitteista, jolloin suhteellisen velkaantunei-

suuden arvo ei kasva liian suureksi. (Niskanen & Niskanen 2003, 132; Tölli 2006, 238; Kallunki ym. 2008, 151.)

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{\text{Taseen velat} - \text{Saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Kuvio 8. Suhteellisen velkaantuneisuuden laskukaava.

5.4.3 Velkaantumisaste eli gearing

Vieraan pääoman suhdetta omaan pääomaan mitataan velkaantumisasteella. Velkaantumisaste kertoo pääomarakenteen tilasta. Tunnusluku kuvaa yrityksen velkaantuneisuutta. Velkaantumisaste – tunnusluvussa korollinen vieras pääoma jaetaan oikaistulla omalla pääomalla. (Niskanen & Niskanen 2003, 143; Asiakastieto 2014: Tunnusluvut.)

Velkaantumisaste

$$= \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja rahoitus arvopaperit}}{\text{oma pääoma}}$$

Kuvio 9. Velkaantumisasteen laskukaava.

Mitä suurempi velkaantumisaste, sitä korkeampi on yrityksen velkaantuneisuus. Tämä voi aiheuttaa ongelmia rahoituksen saamisessa. Pieni velkaantumisaste kertoo siis yrityksen korkeasta omavaraisuudesta ja tällaista yritystä voidaan pitää vakavaraisena. Tunnusluvun ollessa alle 1, voidaan sitä pitää hyvänä. Tunnusluku voidaan käyttää eri toimialojen yritysten väliseen vertailuun. (Niskanen & Niskanen 2003, 143, Asiakastieto 2014: Tunnusluvut.)

5.5 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös

Yrityksen tilinpäätöseriä voidaan analysoida laatimalla prosenttilukumuotoinen tilinpäätös. Prosenttilukumuotoisessa tilinpäätöksessä tilinpäätöserät esitetään prosentteina jostain vertailukohteesta. Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös toimii hyvin vertailtaessa erikokoisten yritysten kustannusrakenteita, koska prosenttilukumuotoiset tilinpäätökset tekevät erikokoisten yritysten tilinpäätökset vertailukelpoisiksi. Suhdelukujen avulla voidaan vertailla yritysten taloudellista menestymistä, kannattavuutta ja vakavaraisuutta ilman, että yritysten tulisi olla samankokoisia. Tärkeää on kuitenkin vertailtaessa muistaa, että yritykset toimivat samalla toimialalla, sillä eri toimialoilla kulurakenteet ovat yleensä erilaisia. (Niskanen & Niskanen 2003, 87 -90, 96.)

Prosenttilukumuotoisessa tilinpäätöksessä tuloslaskelman erät on suhteutettu liikevaihtoon ja taseen erät taseen loppusummaan. Sen takia liikevaihto saa prosenttilukumuotoisessa tuloslaskelmassa aina arvon 100 %. Prosenttilukumuotoisen tuloslaskelman avulla voidaan arvioida kustannuserien kehittymistä suhteessa liikevaihtoon tarkastelujakson aikana. Prosenttilukumuotoinen tase kertoo hyvin yrityksen omaisuus- ja rahoitusrakenteiden muutokset. Trendianalyysi, jossa tilinpäätöksen erät on suhteutettu johonkin lähtövuoden arvoon, mahdollistaa tilipäätöserien suhteellisen kehittymisen vertailun keskenään. (Niskanen & Niskanen 2003, 87 -90, 96.)

Prosenttilukumuotoisen tilinpäätöksen tilinpäätöserien muutoksien selvittäminen on tärkeää, eli mistä muutokset suhdeluvuissa johtuvat. Tämän selvittämiseksi on hyvä tietää mitä yrityksessä on tapahtunut. Apuna silloin ovat liitetiedot ja vuosikertomus, joiden perusteella voidaan tehdä enemmän johtopäätöksiä muutoksista. (Niskanen & Niskanen 2003, 90.)

6 CASE YRITYS: RAKENNUSLIIKE VEKARI OY

Rakennusliike Vekari Oy on vuonna 2005 kahden kirvesmiehen perustama rakennusalan yritys Keski-Pohjanmaalla. Vuonna 2006 yrityksen ainoaksi omistajaksi siirtyi toinen perustajista, Veijo Käsäkangas. Rakennusliike Vekari Oy myy rakennusalan palveluita niin yrityksille kuin yksityisille henkilöillekin. Kaikenlaiset remontit, uudisrakennukset ja –rakennelmat sekä alihankintatyöt kuuluvat yrityksen palveluihin. Vuonna 2013 yritys ryhtyi valmistamaan myös pieniä hirsirakennelmia ja hirsisaunoilla on ollut, etenkin kesän kynnyksellä hyvin kysyntää.

Rakennusliike Vekari Oy työllistää omistajan lisäksi tavallisesti yhden työntekijän riippuen siitä, kuinka laaja työ yritykseltä on tilattu. Yritys toimii Kokkolassa ja sen lähialueilla. Rakennusliike Vekari Oy:n kirjanpito on ulkoistettu tilitoimistolle, mutta tilinpäätösanalyysiä ei yritykselle ole aikaisemmin tehty.

Rakennusliike Vekari Oy:llä on vuoden 2013 alussa valmistunut hallirakennus, jossa säilytetään koneita ja kalustoa sekä valmistetaan joitain tilattuja töitä, kuten esimerkiksi hirsirakennelmia. Hallilla on myös pienet toimistotilat.

6.1 Rakennusliike Vekari Oy:n tilinpäätösanalyysi

Rakennusliike Vekari Oy:n tilinpäätösanalyysissä mitattiin yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta neljältä perättäiseltä vuodelta (2010 - 2013). Tilinpäätösanalyysissä tutkittiin yrityksen oman talouden kehitystä sekä verrattiin tilannetta saman toimialan kilpailijoihin ja toimialan ohjearvoihin.

Aluksi Rakennusliike Vekari Oy:n tilinpäätöstiedot vuosilta 2010 -2013 syötettiin Visma Navita Yritysmalli -ohjelmaan. Visma Navita Yritysmalli on analysointi- ja ennusteohjelma, jonka avulla voidaan seurata ja suunnitella yrityksen kehitystä. Navita-ohjelmasta tulostettiin prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma, jossa tilin-

päätöserät on suhteutettu liikevaihtoon ja prosenttilukumuotoinen tase, jossa taseen erät on suhteutettu taseen loppusummaan.

Rakennusliike Vekari Oy:n prosenttilukumuotoisesta tuloslaskelmasta nähdään kustannuserien suhteet ja niiden muutokset vuosina 2010 -2013. Prosenttilukumuotoisessa tuloslaskelmassa on lisäksi todelliset tilinpäätöserien summat prosenttiluvun vasemmalla puolella. Näin nähdään hyvin euromääräiset muutokset liikevaihdossa sekä kuluissa. Prosenttilukumuotoinen tase kertoo omaisuus- ja rahoitusrakenteiden suhteita sekä niiden kehittymistä.

Tunnuslukuanalyysiin valittiin kolme tunnuslukua jokaiselta eri osa-alueelta. Tunnuslukuanalyysissä Rakennusliike Vekari Oy:n kannattavuutta mitattiin liikevoittoprosentilla, sijoitetun pääomantuottoprosentilla sekä käyttökateprosentilla. Yrityksen maksuvalmiutta mitattiin nettokäyttöpääomaprozentilla ja quick ratiolla sekä ostovelkojen kiertoajalla. Vakavaraisuutta mittaavina tunnuslukuina käytettiin omavaraisuusastetta, suhteellista velkaantuneisuutta ja velkaantumisastetta. Jokaiselta tarkasteluvuodelta laskettiin tunnusluvulle arvo ja niitä vertailtiin keskenään.

Rakennusliike Vekari Oy:n tunnuslukujen arvoja verrattiin myös rakennusalan kilpailijoihin. Kilpailijavertailussa neljän tunnusluvun arvoista muodostettiin keskiarvot vuosilta 2010 -2013 ja näitä keskiarvoja vertailtiin kilpailijoiden samojen vuosien keskiarvoihin. Kohdeyrityksen kannattavuuden, maksuvalmiuden sekä vakavaraisuuden tunnuslukujen kehitystä verrattiin myös toimialan yleiseen kehitykseen koko Suomen alueella.

6.1.1 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös

Rakennusliike Vekari Oy:n prosenttilukumuotoisessa tuloslaskelmassa luvut on suhteutettu liikevaihtoon ja taseen erät taseen loppusummaan. Prosenttilukumuotoisesta tuloslaskelmasta näkee selkeästi kolme suurinta kustannuserää. Nämä

kustannuserät ovat palkat ja palkkiot, ulkopuoliset palvelut ja ainekäyttö. Suurimman kuluerän muodostavat kuitenkin palkka- ja palkkiokustannukset, jotka käsittävät tarkastelujaksolla tilikausien kustannuksista 10,9 – 36,6 %.

TULOSLASKELMA 1 EUR	2010/12 12		2011/12 12		2012/12 12		2013/12 12	
Liikevaihto	78 187	100,0	93 284	100,0	131 902	100,0	80 982	100,0
Ainekäyttö	24 211	31,0	3 447	3,7	29 186	22,1	18 616	23,0
Ulkopuoliset palvelut	6 493	8,3	31 235	33,5	37 023	28,1	8 301	10,3
Palkat ja palkkiot	28 592	36,6	24 894	26,7	20 909	15,9	8 816	10,9
Eläkekulut	6 787	8,7	7 540	8,1	7 058	5,4	7 971	9,8
Muut henkilösivukulut	1 603	2,1	1 492	1,6	843	0,6	123	0,2
Poistot käyttöomaisuudesta	9 227	11,8	6 920	7,4	6 915	5,2	13 754	17,0
Liiketoiminnan muut kulut	15 397	19,7	12 828	13,8	16 498	12,5	21 560	26,6
Liikevoitto	-14 123	-18,1	4 926	5,3	13 471	10,2	1 841	2,3
Muut korko- ja rahoitustuotot	6		5		3		2	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	1 162	1,5	2 031	2,2	2 240	1,7	1 408	1,7
Rahoituserät yhteensä	1 156	1,5	2 025	2,2	2 237	1,7	1 406	1,7
Tulos rahoituserien jälkeen	-15 279	-19,5	2 901	3,1	11 234	8,5	435	0,5
Satunnaiset kulut							76	0,1
Tulos satunnaiserien jälkeen	-15 279	-19,5	2 901	3,1	11 234	8,5	359	0,4
Tilikauden voitto	-15 279	-19,5	2 901	3,1	11 234	8,5	359	0,4

Kuvio 10. Rakennusliike Vekari Oy:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma vuodet 2010 -2013. (Navita Yritysmalli –ohjelma)

Toiseksi suurimman kuluerän muodostavat ulkopuoliset palvelut, joiden kustannukset kattavat 8,3 - 33,5 % kustannuksista. Myös ainekäyttö eli ostot muodostavat ison osan kustannuksista, etenkin vuonna 2010, jolloin myös tilikauden voittoprosentti on miinusmerkkinen. Näillä kaikilla kolmella suurella kustannusryhmällä on ollut merkittävä vaikutus vuoden 2010 tappiolliseen tulokseen, jolloin yrityksellä on ollut myös paljon liiketoiminnan muita kuluja. Verrattuna vuoteen 2009, liikevaihto on kyllä kasvanut vuonna 2010, mutta kuluja on ollut liikaa suhteessa liikevaihtoon, minkä vuoksi tulos on jäänyt tappiolliseksi.

Prosenttilukumuotoisesta tuloslaskelmasta näkee selvästi myös Rakennusliike Vekari Oy:n tuloksen kehityksen. Parhaimpana vuotena tuloksen ja kannattavuuden kannalta, voidaan pitää vuotta 2012, jolloin tilikauden voittoprosentti oli 8,5. Tuona vuonna palkkojen ja palkkioiden määrä oli huomattavasti pienempi verrattuna pariin edelliseen vuoteen ja tällä on tuloksen kannalta positiivinen vaikutus.

Yleisesti kannattavuuden paraneminen näyttäisi johtuvan palkkojen ja palkkioiden sekä ainekäytön suhteellisesta pienentymisestä ja vastaavasti liikevaihdon suhteellisesta kasvusta. Poikkeuksen on vuosi 2013, jolloin voittoa ei saatu ihan yhtä paljon, kuin vuonna 2012, mutta yrityksen tulos on muuten ollut nousujohteinen.

Huomioitavaa lisäksi on vuoden 2013 hyvä tulos verrattuna suureen poistojen määrään. Poistot olivat tuolloin 17 % liikevaihdosta. Tämä johtuu vuoden 2013 alussa valmistuneesta hallirakennuksesta, josta ei vielä 2011 -2012 valmisteilla olon aikana ole tehty poistoja, vaan poistot on silloin tehty ainoastaan koneista ja kalustosta. Tämä käy ilmi vuosien 2011 ja 2012 tilinpäätösten liitetiedoista. Vuonna 2013 yrityksellä on ollut myös huomattavan paljon liiketoiminnan muita kuluja. Näitä kuluja on ollut jopa 26,6 % kaikista kuluista ja niihin sisältyy muun muassa toimitilakuluja, ajoneuvokuluja, kone- ja kalustohankintoja sekä vakuutuskuluja.

Prosenttilukumuotoisesta taseesta näkee omaisuuden ja rahoituksen suhteen. Rakennukset ja rakennelmat muodostavat yrityksen suurimman omaisuuserän, sillä ne kattavat 56,1 -71,8 % taseen varoista ja ne ovat kasvaneet hallirakennuksen valmistumisen myötä vuodesta 2010 vuoteen 2013. Koneet ja kalusto on toinen suuri omaisuuserä, joka on kuitenkin pienentynyt poistojen myötä 34,1 %:sta 21,5 %:iin. Vuonna 2013 on tehty lisää hankintoja myös koneisiin ja kalustoon ja siksi se ei ole enää pienentynyt vuodesta 2012 eteenpäin.

Vieraan pääoman suhde verrattuna taseen velkoihin on laskenut lähes koko tarkastelujakson ajan. Vuonna 2010 vieraan pääoman määrä oli 81,8 % ja vuonna 2013

sen määrä oli 77,9 % koko veloista. Alimmillaan se oli vuonna 2012, kun lyhytaikaista ja pitkäaikaista vierasta pääomaa oli kaikkein vähiten eli 77,4 % taseen veloista. Tähän vaikuttavat tilikauden 2012 hyvä tulos ja oman pääoman kasvu.

Oma pääoma on kasvanut, kun pitkäaikainen vieras pääoma on vähentynyt vuodesta 2010 vuoteen 2013 mennessä, mutta pitkäaikainen vieras pääoma kattaa edelleen 56,7 % kaikista veloista. Yrityksen pääoma koostuu noin 80 % vieraasta ja noin 20 % omasta pääomasta.

TASE VASTAAVAA 1 EUR	2010/12 12		2011/12 12		2012/12 12		2013/12 12	
Pysyvät vastaavat								
Aineettomat hyödykkeet								
Aineettomat oikeudet	1 400	1,7	1 400	1,4	1 400	1,2		
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 400	1,7	1 400	1,4	1 400	1,2		
Aineelliset hyödykkeet								
Maa- ja vesialueet							1 973	1,8
Rakennukset ja rakennelmat	45 579	56,1	62 499	63,9	71 826	62,1	78 441	71,8
Koneet ja kalusto	27 681	34,1	20 761	21,2	20 746	17,9	23 549	21,5
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	73 260	90,2	83 260	85,1	92 571	80,0	103 963	95,1
Sijoitukset								
Pysyvät vastaavat yhteensä	74 660	91,9	84 660	86,6	93 971	81,2	103 963	95,1
Vaihtuvat vastaavat								
Vaihto-omaisuus								
Aineet ja tarvikkeet							3 515	3,2
Vaihto-omaisuus yhteensä							3 515	3,2
Pitkäaikaiset saamiset								
Lyhytaikaiset saamiset								
Myyntisaamiset	3 931	4,8	7 684	7,9	9 650	8,3		
Muut saamiset					384	0,3	1 255	1,1
Siirtosaamiset	180	0,2	1 214	1,2				
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	4 111	5,1	8 898	9,1	10 034	8,7	1 255	1,1
Rahoitusanopaperit								
Rahat ja pankkisaamiset	2 471	3,0	4 246	4,3	11 670	10,1	590	0,5
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	6 582	8,1	13 144	13,4	21 704	18,8	5 360	4,9
Vastaavaa yhteensä	81 242	100,0	97 804	100,0	115 676	100,0	109 323	100,0

Kuvio 11. Rakennusliike Vekari Oy:n prosenttilukumuotoinen tase vastaavaa 2010 -2013. (Navita Yritysmalli –ohjelma.)

TASE VASTATTAVAA 1 EUR	2010/12 12		2011/12 12		2012/12 12		2013/12 12	
Oma pääoma								
Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma	8 000	9,8	8 000	8,2	8 000	6,9	8 000	7,3
Edellisten tilikausien voitto	22 073	27,2	5 494	5,6	6 890	6,0	15 774	14,4
Tilikauden voitto	-15 279	-18,8	2 896	3,0	11 234	9,7	359	0,3
Oma pääoma yhteensä	14 794	18,2	16 390	16,8	26 124	22,6	24 133	22,1
Tilinpäätössiirtojen kertymä								
Pakolliset varaukset								
Vieras pääoma								
Pitkäaikainen vieras pääoma								
Lainat rahoituslaitoksilta	50 000	61,5	56 000	57,3	51 000	44,1	47 000	43,0
Muut velat					15 000	13,0	15 000	13,7
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	50 000	61,5	56 000	57,3	66 000	57,1	62 000	56,7
Lyhytaikainen vieras pääoma								
Lainat rahoituslaitoksilta			2 579	2,6	5 357	4,6	4 719	4,3
Ostovelat	2 298	2,8	4 933	5,0	4 141	3,6	1 628	1,5
Muut velat	13 535	16,7	16 635	17,0	13 994	12,1	16 794	15,4
Siirtovelat	615	0,8	1 267	1,3	60	0,1	50	
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	16 448	20,2	25 414	26,0	23 552	20,4	23 191	21,2
Vieras pääoma yhteensä	66 448	81,8	81 414	83,2	89 552	77,4	85 191	77,9
Vastattavaa yhteensä	81 242	100,0	97 804	100,0	115 676	100,0	109 323	100,0

Kuvio 12. Rakennusliike Vekari Oy:n prosenttilukumuotoinen tase vastattavaa 2010 -2013. (Navita Yritysmalli –ohjelma.)

6.1.2 Tunnuslukuanalyysi

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (ROI)

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti on yrityksen tulos, suhteutettuna sen saamiseen tarvittuihin resursseihin, eli sitomaan pääomaan. Tunnusluku kertoo, kuinka hyvin sijoitetulle pääomalle saadaan tuottoa.

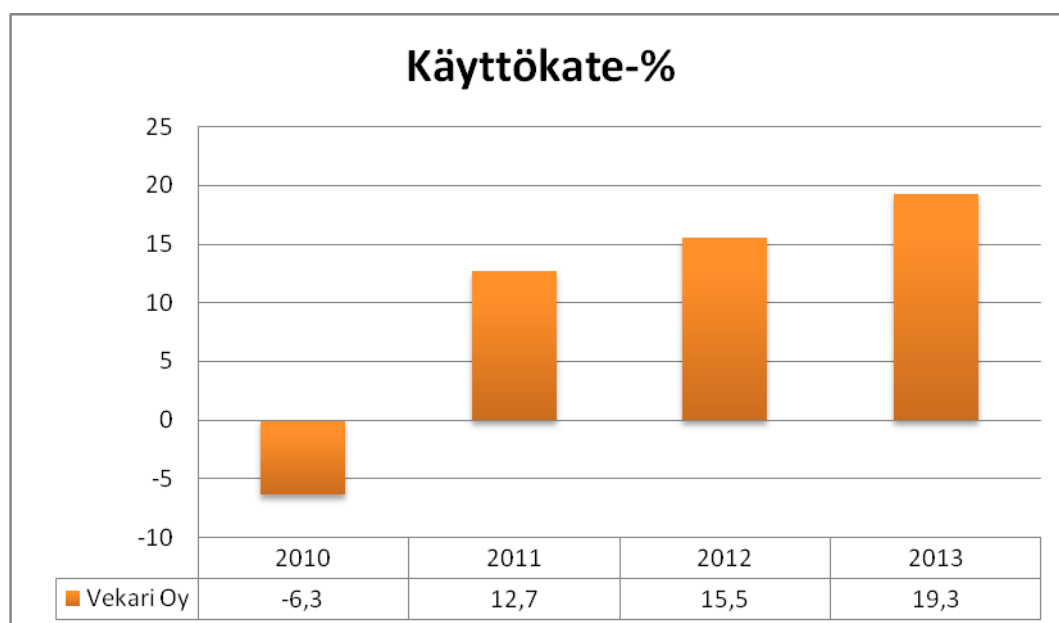

Kuvio 13. Rakennusliike Vekari Oy:n sijoitetun pääoman tuottoprosentit vuosilta 2011 -2013.

Rakennusliike Vekari Oy:n sijoitetun pääoman tuottoprosentti on ollut tarkasteluajanjakson aikana vaihteleva. Rakennusliike Vekari Oy:n sijoitetun pääoman tuottoprosentti on tuplaantunut vuodesta 2011 vuoteen 2012, sillä arvo oli vuonna 2012 15,6 %, jota voidaan pitää erinomaisena. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti soveltuu myös eri toimialan yritysten väliseen vertailuun ja ohjearvoilla, arvo yli 15 %, on erinomainen. Vuoden 2012 hyvä sijoitetun pääoman tuottoprosentti johtuu vuoden hyvästä tuloksesta. Arvo on laskenut taas vuoteen 2013 mennessä, jolloin se oli vain 2 % eli heikolla tasolla. Rakennusliike Vekari Oy:n kannattavuus sijoitetun pääoman tuottoprosentilla mitattuna on yleisesti ottaen tyydyttävä.

Käyttökateprosentti

Käyttökateprosentti kertoo yrityksen jäljelle jääneen liikevaihdon muuttuvien ja kiinteiden kustannusten jälkeen. Rakennusliike Vekari Oy:n tunnusluvun arvot ovat nousseet joka vuosi tarkasteluajanjakson aikana.

Kuvio 14. Rakennusliike Vekari Oy:n käyttökateprosentit vuosilta 2010 -2013.

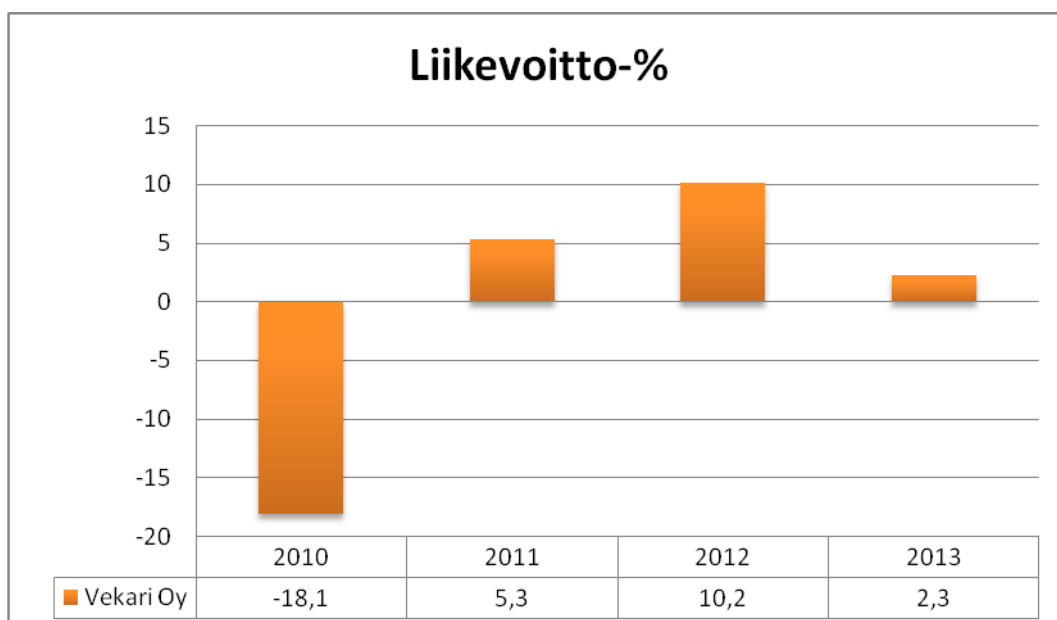
Tappiollisena vuonna 2010 käyttökateprosentti oli -6,3. Arvo on negatiivinen, koska kuluja on ollut liian paljon verrattuna yrityksen vuoden 2010 liikevaihtoon. Palkat ja ostot olivat suurimmat kuluerät vuonna 2010.

Vuoteen 2011 mennessä tunnusluvun arvo on monta prosenttiyksikköä suurempi, mikä johtuu 19,3 % liikevaihdon kasvusta sekä huomattavan pienemmästä määrästä ostoja. Vuoteen 2013 mennessä käyttökateprosentin arvo on noussut 19,3:een. Käyttökateprosentin arvot ovat toimialakohtaisia, mutta hyvä käyttöka-

teprosentin arvo on teollisuudessa välillä 10 -25 %. Rakennusliike Vekari Oy:n käyttökateprosentin arvoja voidaan siis pitää hyvänä, ainoana poikkeuksena vuosi 2010. Kannattavuutta käyttökateprosentilla arvioitaessa yrityksen liikevaihto riittää kattamaan liiketoiminnasta aiheutuneet toimintakulut melko hyvin.

Liikevoittoprosentti

Kuviossa 15 on Rakennusliike Vekari Oy:n liikevoittoprosentit vuosilta 2010 - 2013, ja siitä nähdään, että liikevoittoprosentit ovat selvästi nousseet vuodesta 2010. Tarkasteluajanjakson ensimmäisen vuoden liikevoittoprosentti on miinusmerkkinen eli tappiota on syntynyt, mutta muina vuosina arvot ovat plusmerkkisiä. Liikevoittoprosentin tulisi aina olla vähintään 0 % tai enemmän, jotta toiminta tuottaisi tulosta. Vuodesta 2011 eteenpäin arvot ovat siis noususuhdanteisia, mutta vuonna 2013 arvo jää hieman paria edellisvuotta alhaisemmaksi, mihin esimerkiksi vaikuttaa hallirakennuksesta tehdyt poistot, joita ei aikaisempina vuosina tehty.

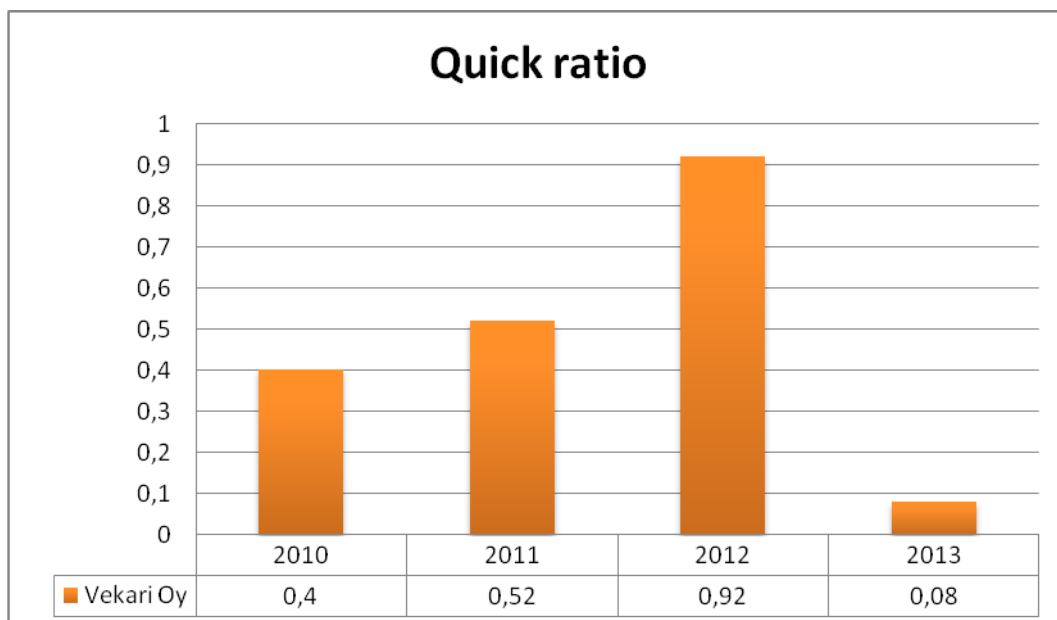

Kuvio 15. Rakennusliike Vekari Oy:n liikevoittoprosentit vuosilta 2010 -2013.

Rakennusliike Vekari Oy:n liikevoittoprosenttia voidaan pitää vuonna 2012 hyvänä, sillä sen arvo on yli 10 %. Tuolloin yrityksellä oli eniten liikevaihtoa ja vähemmän operatiivisia kuluja suhteessa liikevaihtoon. Vuosien 2011 ja 2013 liikevoittoprosentit ovat tyydyttäviä ja vuosi 2010 on liikevoittoprosentin kannalta äärimmäisen heikko. Vuoden 2010 heikko liikevoittoprosentti johtuu suurista ostoista sekä palkkakustannuksista suhteessa liikevaihtoon, mikä voidaan aiemmin esitetystä tuloslaskelmasta nähdä. Liikevoittoprosentin kannalta yrityksen kannattavuus on tyydyttävällä tasolla.

Quick ratio

Maksuvalmiutta mittaavana tunnuslukuna käytetään quick ratiota, joka määritellään tilinpäätöshetken rahoitusomaisuuden ja lyhytaikaisten velkojen suhteena. Se kertoo riittääkö rahoitusomaisuus kattamaan lyhytaikaiset velat nopeasti.

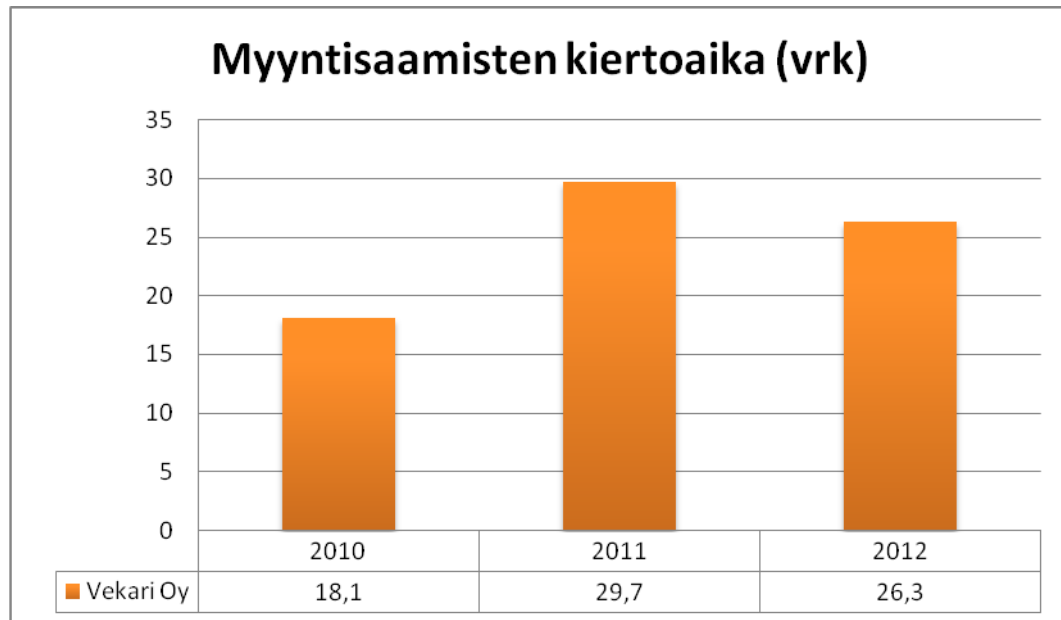
Kuvio 16. Rakennusliike Vekari Oy:n quick ratio vuosilta 2010 -2013.

Rakennusliike Vekari Oy:n quick ratio on ollut nouseva aina vuoteen 2012 asti, mutta laskenut vuonna 2013 alimmilleen, jolloin sen arvo on ollut vain 0,08 eli äärimmäisen heikko. Tämä tarkoittaa, että vuonna 2013 rahoitusomaisuus riittää kattamaan vain 8 % yrityksen lyhytaikaisista veloista. Tuolloin yrityksellä on ollut paljon enemmän lyhytaikaisia velkoja suhteessa sen vuoden rahoitusomaisuuteen. Lyhytaikainen vieras pääoma on ollut 21,2 % veloista ja rahoitusomaisuus, eli tässä tapauksessa rahat ja pankkisaamiset vain 0,5 % ja lyhytaikaiset saamiset 1,1 % koko varallisuudesta.

Vuosina 2010 ja 2011 quick ratio on ollut myös melko heikko, mutta tunnusluvun arvo nousi vuonna 2012 tyydyttävälle tasolle, jolloin se oli 0,92, eli rahoitusomaisuus riitti kattamaan 92 % lyhytaikaisista veloista. Quick ration tulisi olla arvotaan vähintään 1, jotta kaikista lyhytaikaisista veloista selvittäisiin tarpeeksi nopeasti. Quick ration yleisesti heikko arvo johtuu vähäisestä rahoitusomaisuuden määrästä. Yrityksen maksuvalmius quick ratiolla mitattuna on heikko.

Myyntisaamisten kiertoaika

Myyntisaamisten kiertoaika kertoo kuinka monessa päivässä myyntisaatavat saadaan keskimäärin perityksi asiakkailta.

Kuvio 17. Rakennusliike Vekari Oy:n myyntisaamisten kiertoaika 2010 -2013.

Rakennusliike Vekari Oy:n myyntisaamisten kiertoaika on ollut vuonna 2010 nopeinta, jolloin se oli vain 18,1 päivää. Tämä selittyy myyntisaamisten vähäisellä määrällä verrattuna seuraaviin vuosiin. Hitaimmin myyntisaamiset on saatu rahana kassaan asiakkailta vuonna 2011, jolloin niiden perimiseen meni 29,7 päivää, mikä on huomattavasti enemmän kuin edellisellä vuonna. Tähän vaikuttaa myyntisaamisten kasvanut määrä edellisvuoteen verrattuna. Samana vuonna myös ostovelkojen kiertoaika oli pisimmillään. Myyntisaamisten kiertoaika on ollut melko tehokas koko ajan, sillä maksut asiakkailta on saatu alan yleisten maksuehtojen mukaan perittyä.

Ostovelkojen kiertoaika

Ostovelkojen kiertoaika tarkoittaa sitä, kuinka kauan yrityksellä menee keskimäärin aikaa ostovelkojen maksuun. Ostovelkojen kiertoaikaan vaikuttavat yrityksen maksukäytäntö ja rahoitustilanne sekä toimialan maksuehdot.

Kuvio 18. Rakennusliike Vekari Oy:n ostovelkojen kiertoaika vuosilta 2010 - 2013.

Rakennusliike Vekari Oy:n ostovelkojen kiertoaika on ollut aika tasaista, poikkeuksena vuosi 2011, jolloin ostovelkojen maksuun on mennyt keskimäärin 51,2 päivää. Vuonna 2011 yrityksellä on ollut lyhytaikaisia ostovelkoja muihin tilikausiin verrattuna kaikkein eniten, mikä osittain selittää pitkän ostovelkojen maksuajan.

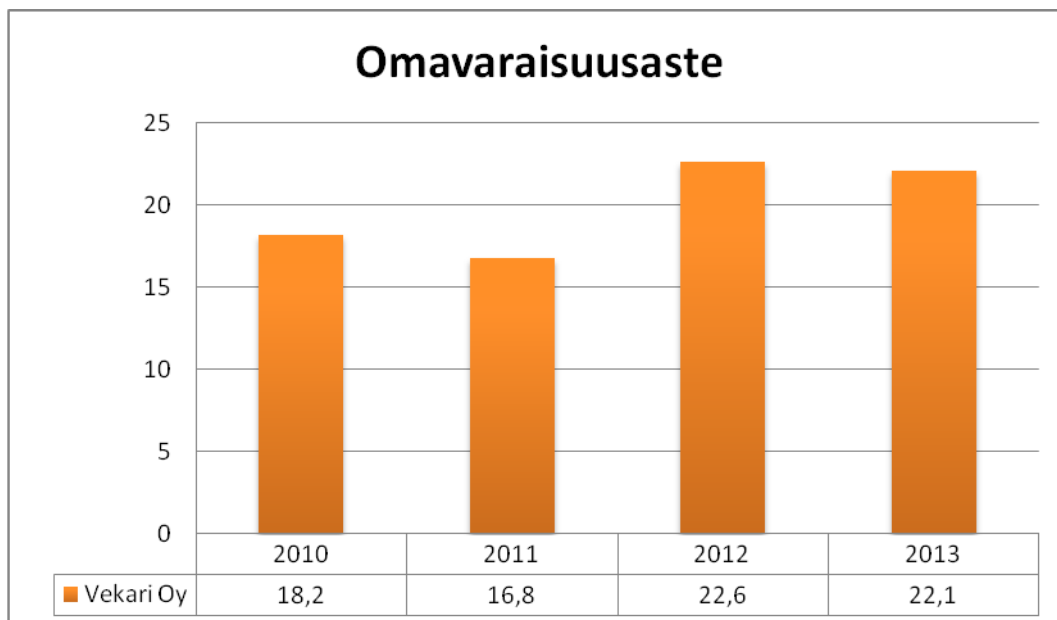
Maksuaikoja täytyy kuitenkin verrata toimialan yleisiin maksuehtoihin, jotka ovat tavallisesti 14 -30 päivää. Rakennusliike Vekari Oy on maksanut ostovelkansa keskimäärin 30,6 :ssa päivässä tarkasteluajanjaksolla, mutta yksittäisinä vuosina

kuten 2010, 2012 ja 2013, ostovelkojen maksuun on mennyt reilusti alle 30 päivää, mikä tarkoittaa vain keskimäärin 23,7 päivää. Vuosina 2010, 2012 ja 2013 yrityksen maksuvalmiutta ostovelkojen maksuun käytettyjen päivien mukaan voidaan pitää hyvänä.

Ostovelkojen kiertoaajalla mitattuna yrityksen maksuvalmius koko tarkasteluajan jaksolla on ollut tyydyttävällä tasolla, sillä lyhytaikaisista ostovelkoista on selvitty keskimäärin maksuehdon *30 päivää netto* mukaisesti ja suurilta korkolaskuilta on vältytty.

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste kertoo, kuinka paljon yrityksen varallisuudesta koostuu omasta pääomasta. Mitä suurempi tunnusluvun arvo on, sitä vakavaraisempi yritys.

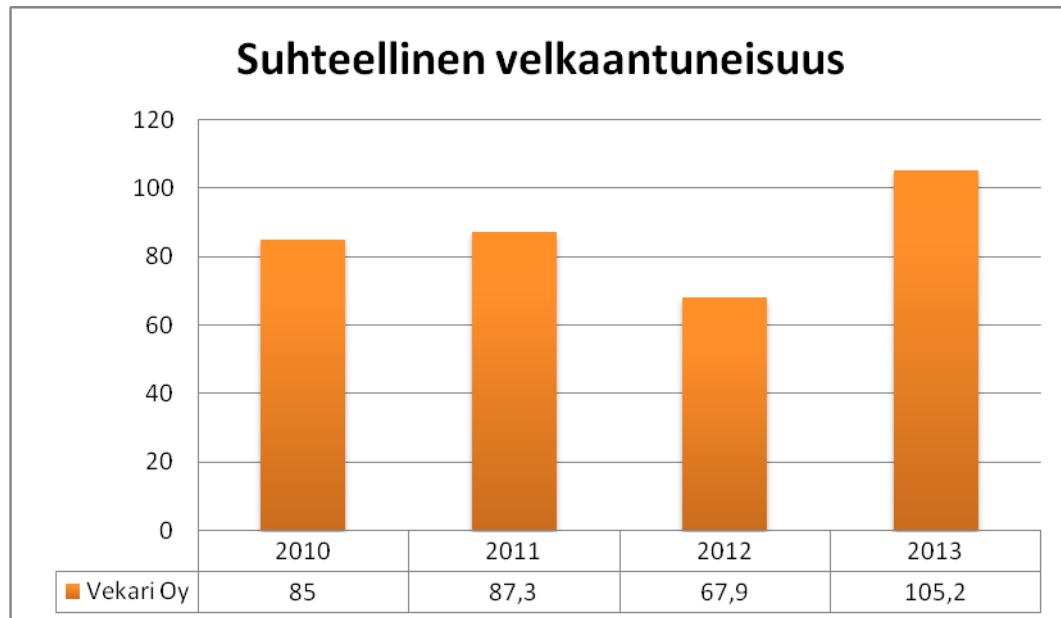

Kuvio 19. Rakennusliike Vekari Oy:n omavaraisuusaste vuosilta 2010 -2013.

Rakennusliike Vekari Oy:n omavaraisuusastetta voidaan pitää välttävänä, sillä arvo on ollut 15 -25 % välillä koko tarkastelujakson ajan. Keskimäärin yrityksen omavaraisuusaste on ollut 19,9 % koko aikana. Positiivista kuitenkin on, että tunnusluvun arvo on kehittynyt vuoden 2010 arvosta 18,2, vuoden 2013 arvoon 22,1. Välttävä omavaraisuusarvo johtuu liian pienestä oman pääoman määrästä, jolloin yrityksen varallisuus on suurelta osin rahoitettu vieraalla pääomalla. Prosenttilukumuotoisen taseen vastattavaa puolelta näkee helposti esimerkiksi rahoituksen suhdeluvut. Omalla pääomalla on noin parikymmentä prosenttia rahoitettu varallisuudesta. Kovin vakavaraisena yritystä ei vielä voida omavaraisuusasteella mitattuna pitää, jolloin esimerkiksi taantuma ja kilpailutilanteen kiristyminen voivat aiheuttaa nopeasti ongelmia.

Suhteellinen velkaantuneisuus

Yrityksen velkojen suhde verrattuna sen toiminnan laajuuteen lasketaan suhteellisella velkaantumisprosentilla. Tunnuslukua laskettaessa yrityksen velat suhteutetaan liikevaihtoon ja periaatteessa, mitä pienempi tunnusluvun arvo, sen parempi. Ohjearvot ovat toimialakohtaisia.

Kuvio 20. Rakennusliike Vekari Oy:n suhteellinen velkaantuneisuus vuosilta 2010 -2013.

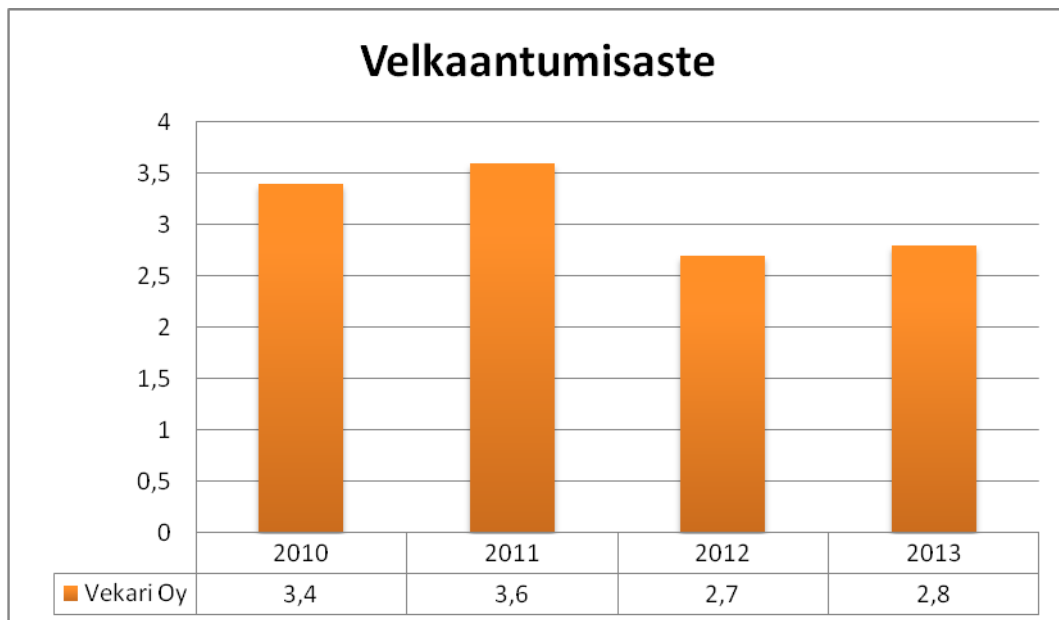
Kuviosta 20 nähdään Rakennusliike Vekari Oy:n suhteellisen velkaantuneisuuden kehitys. Rakennusliike Vekari Oy:n suhteellinen velkaantuneisuus on kasvanut lähes koko ajan. Ainoastaan vuonna 2012 tunnusluvun arvo laski, jolloin myös liikevaihtoa oli eniten. Suhteellinen velkaantuneisuus oli silloin 67,9 % ja se oli silloin alimmillaan koko tarkastelujaksolla.

Vuodesta 2010 vuoteen 2013 tunnusluvun arvo on noussut huolestuttavasti 85 % jopa 105,2 % :iin. Vuoden 2013 arvo 105,2 % tarkoittaa, että yrityksen liikevaihto ei kata ihan kaikkia yrityksen velkoja, sillä 5,2 % veloista jää vielä kattamatta. Vuonna 2013 yrityksen kokonaisvelkojen määrä pieneni, mutta liikevaihto pieneni suhteessa vielä enemmän, minkä takia tunnusluvun arvo näyttää huolestuttavalta. Yrityksen velat ovat kasvaneet lähes koko tarkastelujakson ajan eikä liikevaihto

to ole kasvanut samassa suhteessa, mistä johtuu suuri suhteellinen velkaantuneisuus.

Velkaantumisaste

Velkaantumisaste -tunnusluku kuvaa yrityksen velkaantuneisuutta. Mitä pienempi on tunnusluvun arvo, sen parempi. Velkaantumisaste kertoo, mikä on yrityksen omistajien sijoittaman oman pääoman ja rahoittajilta lainatun vieraan pääoman suhde.

Kuvio 21. Rakennusliike Vekari Oy:n velkaantumisaste vuosilta 2010 -2013.

Rakennusliike Vekari Oy:n velkaantumisaste liikkuu välillä 2,7 -3,6 eli tunnusluvun arvo on ollut melko heikko koko tarkasteluajanjakson ajan. Vuonna 2012 luku on ollut paras, jolloin se on ollut vain 2,7 %. Tämä johtuu siitä, että vierasta pääomaa on yrityksellä ollut kaikkein vähiten ja omaa pääomaa kaikkein eniten suhteessa toisiinsa kyseisenä vuonna ja siksi tunnusluvun arvo on jäänyt alhaiseksi. Velkaantumisasteella mitattuna yritystä ei voi pitää kovinkaan vakavaraisena,

sillä vierasta pääomaa on suhteessa omaan pääomaan huomattavasti enemmän. Vierasta pääomaa on noin 80 % ja omaa pääomaa noin 20 % koko yrityksen pääomasta.

7 VERTAILU KILPAILIJOIHIN JA TOIMIALAAN

Kohdeyrityksen tunnuslukuja haluttiin verrata myös muihin, saman alueen rakennusalan kilpailijoihin, jotta nähtäisiin Rakennusliike Vekari Oy:n asema verrattuna saman toimialan ja -alueen kilpailijoihin. Rakennusliike Vekari Oy:n kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta verrattiin lisäksi toimialan yleiseen kehitykseen vuosina 2010 -2013 koko Suomessa.

Kilpailijat tutkimukseen valittiin alueen, liikevaihdon ja tilinpäätös vuosien perusteella. Kilpailijayritysten valinnassa käytettiin apuna Voitto+ -ohjelmaa, josta löytyy usean eri toimialan yritysten tilinpäätösinformaatiot usealta eri vuodelta. Tutkimukseen valittiin kolme osakeyhtiötä Keski-Pohjanmaan alueelta, joilta kaikilta löytyi tilinpäätökset vuosilta 2010 -2013 Voitto+ -ohjelmasta. Kaikki yritykset toimivat asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen toimialalla. Rakennusliike Vekari Oy:n liikevaihto oli tarkasteluajanjaksolla 2010 -2013 keskimäärin 96 000 euroa vuodessa, joten kilpailijoiden keskimääräiset liikevaihdot liikkuvat Rakennusliike Vekari Oy:n keskimääräisen liikevaihdon molemmin puolin. Kilpailijoiden keskimääräiset liikevaihdot tarkasteluajanjaksolla olivat välillä 35 000 - 99 000 euroa vuodessa.

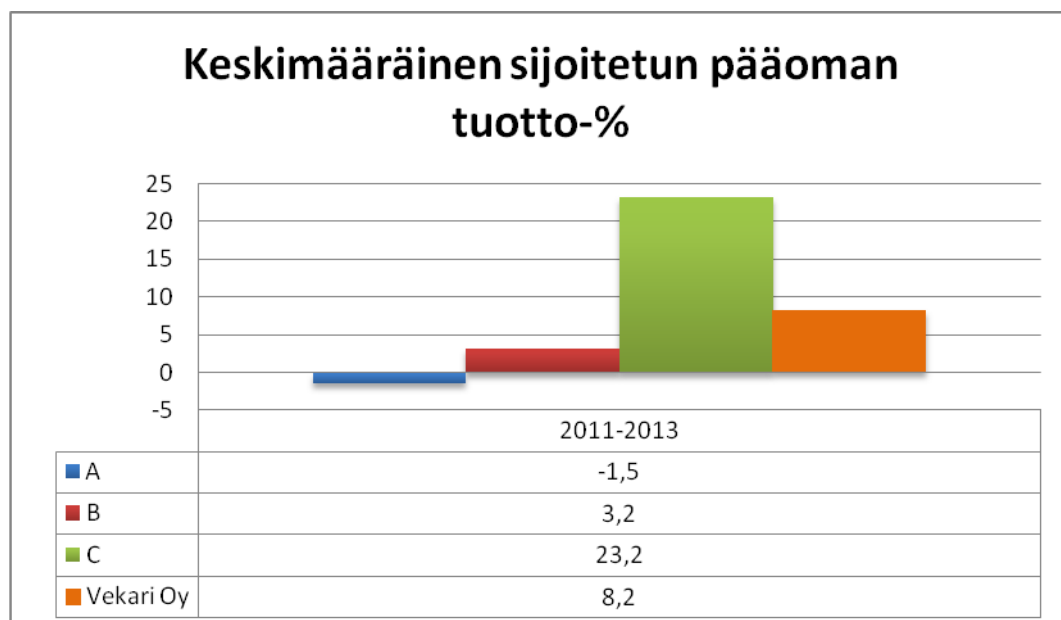
Kaikkien kolmen kilpailijan tilinpäätökset syötettiin myös Navitaan, josta tunnuslukujen arvot on saatu. Kilpailijoiden tunnuslukujen oikeellisuutta verrattiin myös Voitto+ -ohjelman esittämiin lukuihin ja ne täsmäsivät. Kilpailijoiden tilinpäätösanalyysihin valittiin kaksi tunnuslukua kannattavuuden osa-alueelta, yksi tunnusluku mittaamaan maksuvalmiutta sekä yksi vakavaraisuuden osa-alueelta. Kannattavuutta arvioitiin sijoitetun pääomantuotto- ja käyttökateprosentin perusteella, maksuvalmiutta arvioitiin quick ratiolla sekä vakavaraisuutta omavaraisuusasteella. Lisäksi kohdeyrityksen kannattavuutta verrattiin liikevoittoprosentilla toimialan liikevoittoprosentteihin. Kaikki vertailuun valitut tunnusluvut ovat sellaisia,

että ne soveltuvat saman toimialan, ja jotkut luvut jopa eri toimialojen väliseen vertailuun.

Yritysten tunnuslukujen arvot ovat keskiarvoja vuosilta 2010 -2013. Keskiarvot on saatu laskemalla vuosien arvot yhteen ja jakamalla ne tilinpäätös vuosien lukumäärällä eli neljällä.

Kilpailijayritysten kotikunnat ovat Kokkolassa, Perhossa ja Kaustisella. Yrityksistä käytetään nimiä A, B ja C. Kaikki vertailussa mukana olevat yritykset toimivat siis rakennus alalla Keski-Pohjanmaalla, kuten kohdeyrityskin. Yritysten liikevaihdot ovat lisäksi noin samaa luokkaa kuin Rakennusliike Vekari Oy:n liikevaihto.

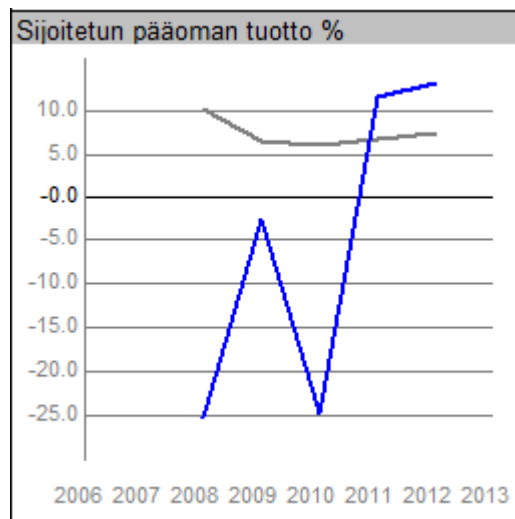
7.1 Kannattavuus

Kuvio 22. Keskimääräisen sijoitetun pääoman tuotto prosentin vertailu kilpailijoiden kesken.

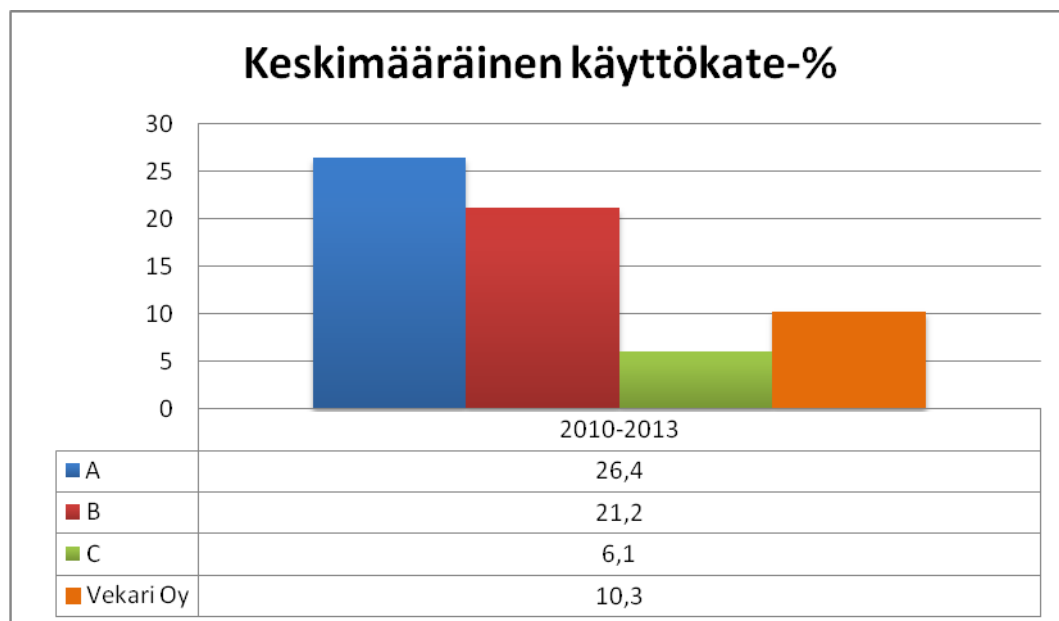
Neljän, saman toimialan ja -alueen yrityksen välistä kannattavuutta mitattiin keskimääräisellä sijoitetun pääoman tuotto prosentilla vuosina 2011 -2013. Kuviosta 22 nähdään, että kohdeyritys Rakennusliike Vekari Oy sijoittui vertailussa toiseksi arvolla 8,2 %. Parhaiten tuottoa yrityksistä sijoitetulle pääomalleen sai yritys C, jonka keskimääräinen tunnusluvun arvo oli 23,2 %, mitä voidaan pitää erinomaisena. Rakennusliike Vekari Oy saa keskimäärin melko hyvän tuoton sijoitetulle pääomalle ja on hyvin kilpailukykyinen saman alueen kilpailijoihin nähden tällä tunnusluvulla mitattuna. Muiden yritysten tunnusluvun arvot jäivät välttäviksi tai jopa heikoiksi.

Rakennusliike Vekari Oy:n asema saman alueen kilpailijoihin nähden sijoitetun pääoman tuotto prosenttien valossa näyttää melko hyvältä, sillä vain yksi yritys ylsi arvoiltaan paremmaksi vertailussa. Kaikkien yritysten yhteinen sijoitetun pääoman tuotto prosenttien keskiarvo on 8,3 %. Rakennusliike Vekari Oy saa siis sijoitetulle pääomalleen tuotto keskimäärin sen, mitä muutkin alueen kilpailijat.

Kuvio 23. Rakennusliike Vekari Oy:n sijoitetun pääoman tuotto prosenttien kehitys *Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen* –toimialaan verrattuna.

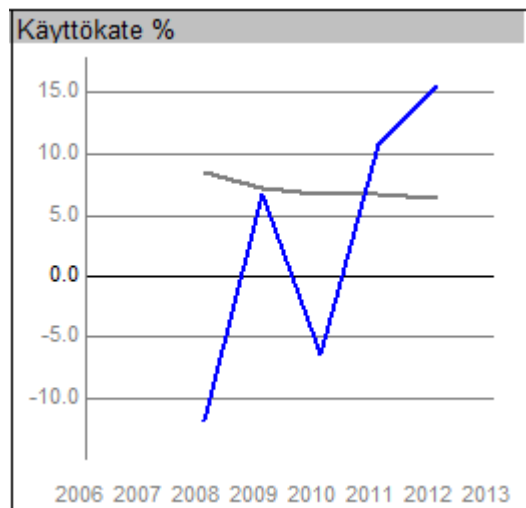
Kuviossa 23 on Rakennusliike Vekari Oy:n (sinisellä) sijoitetun pääoman tuotto-
prosentin muutokset verrattuna toimialaan (harmaalla). Toimialalla sijoitetun pää-
oman tuotto-% on hieman laskenut koko ajan, mutta ollut muuten melko
tasainen. Arvot ovat liikkuneet 6 -10 % :ssa toimialalla yleisesti. Rakennusliike
Vekari Oy:n tunnusluvun arvot ovat vaihdelleet voimakkaasti ja vuoden 2010
tunnusluvun laskuun vaikuttaa vuoden tappiollinen tulos. Tämän jälkeen tunnus-
luvun arvot ovat lähteneet nousuun ja vuonna 2011 yritys on yltänyt toimialan ta-
solle eli noin 7 %. Vuonna 2012 tunnusluvun arvo nousi yli toimialan keskiarvon
ja ylsi reilusti yli 10 %. Tähän syynä on kyseisen vuoden hyvä tulos. Keskimäärin
sijoitetun pääoman tuotto-%:lla mitattuna Rakennusliike Vekari Oy sijoittuu
alakovartiin verrattuna koko toimialaan.

Kuvio 24. Kilpailija-yritysten keskimääräiset käyttökatteet vuosina 2010 -2013.

Kannattavuutta verrattiin myös keskimääräisellä käyttökateprosentilla yritysten kesken. Käyttökate-% kertoo jäljelle jäävän katteen suhteessa liikevaihtoon.

Kuviosta 24 nähdään, että Rakennusliike Vekari Oy sijoittui vertailussa nyt kolmanneksi arvolla 10,3 prosenttia. Kaikkien yritysten keskiarvo käyttökateprosentille oli 16 prosenttia. Käyttökateprosentti on melko toimialakohtainen arvojen suhteen ja tässä tuloksia kannattaakin verrata yhteiseen keskiarvoon. Rakennusliike Vekari Oy:n kannattavuus on tyydyttävällä tasolla, mutta alueen muut kilpailijat yltyvät vielä parempiin käyttökatteisiin.

Kuvio 25. Rakennusliike Vekari Oy:n käyttökateprosentin kehitys *Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen* –toimialaan verrattuna.

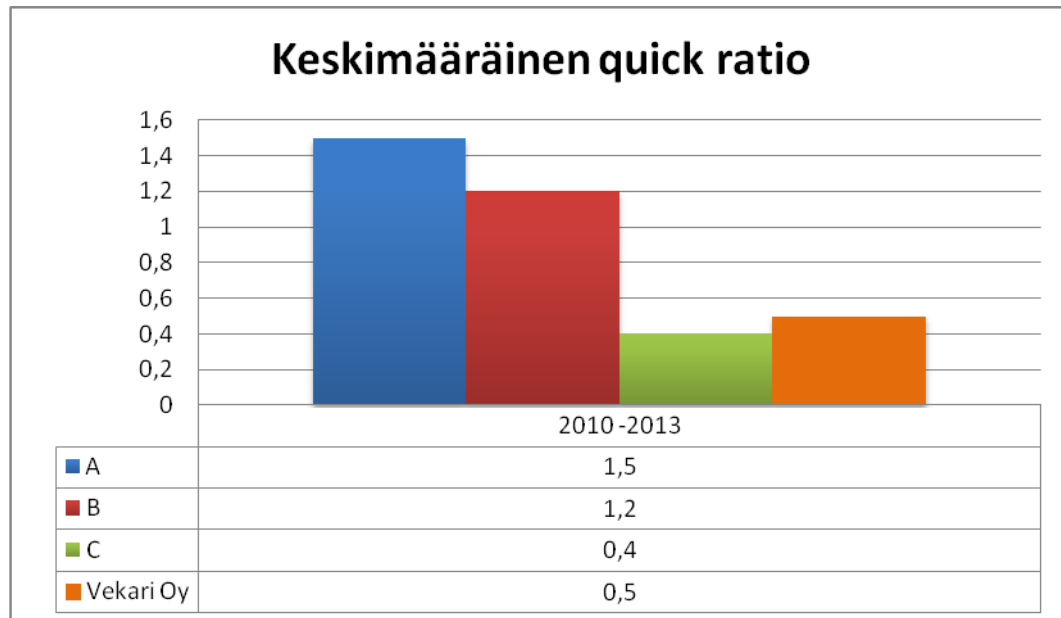
Kuviosta 25 nähdään toimialan käyttökateprosenttien kehityksen, joka on ollut laskusuunnassa vuodesta 2008 alkaen. Tässä voi näkyä esimerkiksi vuoden 2008 taantumien vaikutukset toimialan yritysten käyttökatteisiin. Rakennusliike Vekari Oy:n käyttökateprosentissa huomaa jälleen tappiollisen vuoden 2010 vaikutuksen sekä liikevaihdollisesti menestyksekkäimmän vuoden 2012 vaikutuksen kuvion muutoksiin. Vuonna 2012 kohdeyrityksen käyttökate oli reilusti yli toimialan keskiarvon, sillä se oli noin 15 %.

Kuvio 26. Rakennusliike Vekari Oy:n (sinisellä) liikevoittoprosentti verrattuna toimialaan (harmaalla).

Liikevoittoprosentti kertoo yhtiön tuloksen sen kokonaismyynnistä. Toimialalla liikevoittoprosentti on hieman laskenut vuoden 2008 5 % vuoden 2012 4 %. Rakennusliike Vekari Oy:n liikevoittoprosentti on ollut nouseva vuodesta 2010 lähtien ja kohonnut vuonna 2011 jo hieman yli toimialan keskiarvon. Vuonna 2012 liikevoittoprosentti oli jo noin 10 % liikevaihdosta, joka on reilusti yli toimialan keskiarvon. Koko toimialaan nähden kohdeyrityksen liikevoittoprosentti oli silloin erinomainen.

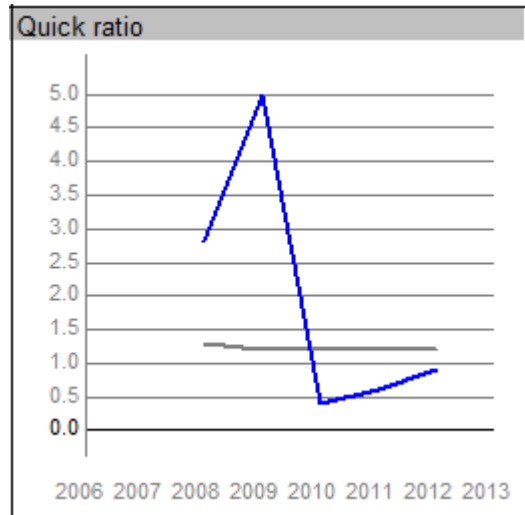
7.2 Maksuvalmius

Kuvio 27. Kilpailijoiden keskimääräiset quick ration arvot vuosilta 2010 -2013.

Yritysten välistä maksuvalmiutta arvioitiin quick ratiolla, eli yritysten kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuuserillään. Yritysten yhteiseksi quick ration arvoksi saatiin 0,9, jota voidaan pitää ohjearvojen mukaan tyydyttävänä, sillä 90 % lyhytaikaisista veloista pystytään tämän mukaan toimialalla ja -alueella hoitamaan. Rakennusliike Vekari Oy:n quick ration arvo jää alle kokonaiskeskiarvon, sillä se on vain 0,5.

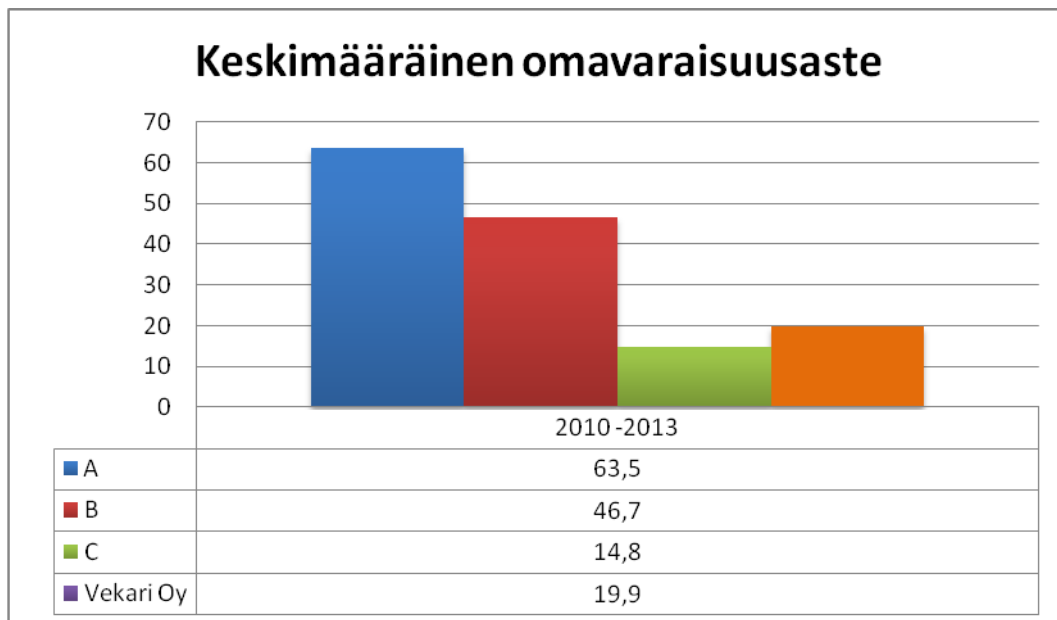
Tässä vertailussa Rakennusliike Vekari Oy on jälleen kolmantena ja eroa kahteen edelliseen on aika reilusti. Parhaat tunnusluvun arvot ovat yrityksillä A ja B, joiden tunnusluvun arvot ovat hyviä. Maksuvalmiutta vertailtaessa ei Rakennusliike Vekari Oy ihan pärjää kilpailijoilleen, sillä vain puolet lyhytaikaisista veloistaan yritys pystyy hoitamaan nopeasti.

Kuvio 28. Rakennusliike Vekari Oy:n quick ratio (sinisellä) verrattuna koko toimialaan (harmaalla) .

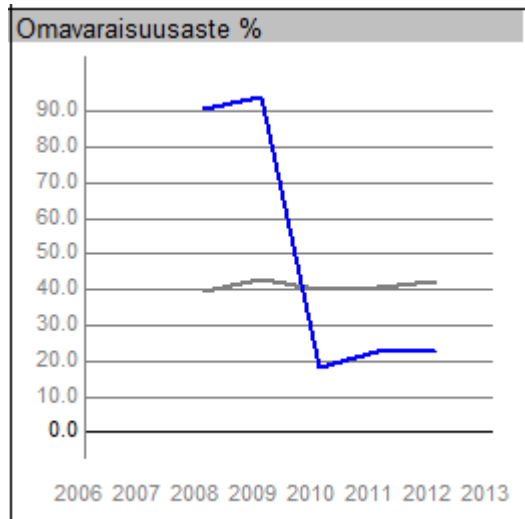
Toimialan quick ration arvo on ollut hyvin tasainen, sillä se on pysytellyt noin 1,2 prosentissa lähes koko ajan. Rakennusliike Vekari Oy:n quick ratioissa on ollut huima lasku vuonna 2010, jolloin se on laskenut myös toimialan keskiarvon alapuolelle. Vuosi 2010 oli tappiollinen, eikä rahoitusomaisuus riittänyt kattamaan kuin noin 40 % lyhytaikaisista veloista. Tämän jälkeen tunnusluvun arvo on lähentynyt nousuun ja vuonna 2012 ollaan jo lähellä toimialan keskiarvoa. Huomion arvoista on, että quick ratio on kohdeyrityksellä ollut vuonna 2009 kuitenkin arvoltaan 5. Silloin yrityksellä ei ollut lyhytaikaista vierasta pääomaa läheskään niin paljoa, kuin vuonna 2010 sekä rahat ja pankkisaamiset olivat huomattavasti enemmän kuin seuraavana vuonna. Nämä tilinpäätöserien muutokset nähdään vuoden 2010 tasekirjasta, jossa on myös edellisen vuoden 2009 vertailutiedot.

7.3 Vakavaraisuus

Kuvio 29. Rakennusliike Vekari Oy:n keskimääräinen omavaraisuusaste verrattuna kilpailijoihin.

Kilpailijoita vertailtiin keskenään vakavaraisuutta mittaavalla omavaraisuusasteella. Omavaraisuusaste kertoo, kuinka suuri osuus varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Yritysten tunnusluvun arvot ovat keskiarvoja vuosien 2010 - 2013 luvuista. Yritysten välinen keskiarvo oli 36,2 %, jota voidaan pitää hyvänä arvona. Rakennusliike Vekari Oy jää tälläkin tunnusluvulla mitattuna kolmanneksi arvollaan 19,9 %, joka on reilusti alle keskiarvon. Rakennusliike Vekari Oy:n omavaraisuusaste ei siis yllä alueen kilpailijoiden hyvälle tasolle, vaan jää välttämättä.

Kuvio 30. Rakennusliike Vekari Oy :n omavaraisuusaste verrattuna toimialaan.

Kuviosta 30 näkee Rakennusliike Vekari Oy:n omavaraisuusasteen verrattuna koko toimialaan. Toimialan omavaraisuusaste on laskenut hieman vuonna 2010 ja ollut sen jälkeen tasainen, mutta taas vuonna 2012 hieman noussut. Keskimäärin arvo on toimialalla ollut hyvä eli noin 40 prosenttia, mikä tarkoittaa että toimialan yritysten varallisuudesta noin 40 prosenttia olisi omalla pääomalla rahoitettua.

Rakennusliike Vekari Oy:n omavaraisuusaste -kuviota noudattaa samaa linjaa kuin aikaisemmat tunnuslukukuviot, sillä suurin notkahdus on jälleen vuonna 2010, mutta poikkeuksena on se, että kehitystä ei ole tapahtunut yhtä paljon kuin muiden tunnuslukujen kohdalla, sillä tunnusluvun arvo ei ole yltänyt enää sen jälkeen toimialan keskiarvoon. Omavaraisuusaste on vuoden 2010 jälkeen ollut reilusti alle toimialan keskiarvon eli vähän alle 20 %, eikä arvoa ole saatu sen jälkeen nostettua, vaan se on pysytellyt noin 22 %:ssa ja ollut välttävää. Kohdeyrityksen omavaraisuutta verrattaessa toimialaan, nähdään, että se jää arvoltaan melkein puolet pienemmäksi kuin toimialalla yleisesti.

8 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Aluksi arvioitiin Rakennusliike Vekari Oy:n kehitystä vuosina 2010 -2013 prosenttilukumuotoisen tuloslaskelman avulla. Prosenttilukumuotoisesta tuloslaskelmasta nähdään selvästi eri kuluerien muutokset ja suhteet eri vuosina. Suurin kuluerä tutkimusaikavälillä on selkeästi palkat ja palkkiot, joka muodostaa kuluista keskimäärin 22,6 % koko aikana.

Prosenttilukumuotoisesta tuloslaskelmasta näkee myös selkeästi tuloksen suhteessa liikevaihtoon eri vuosina. Yrityksen tulos on tarkastelujaksolla pääosin kehittynyt. Poikkeuksena kehityksestä on vuoden 2013 tulos, joka on hieman laskenut edellisvuodesta. Suurin kehitysharppaus liikevaihdon kannalta on vuodesta 2011 vuoteen 2012, jolloin liikevaihto kasvoi peräti 41,1 %. Vaikka vuonna 2012 yrityksen kokonaisvelkojen määrä on noussut edellisvuoteen verrattuna 10 %, niin liikevaihto on noussut suhteessa vielä enemmän. Vuonna 2012 yrityksen voitto-prosentti olikin tarkastelujakson suurin, 8,5 %. Suuri kehitys liikevaihdon kasvussa tapahtui myös vuonna 2011, jolloin se kasvoi vuositasolla 19,3 %. Tähän suureen liikevaihdon kasvuun vaikuttaa edellisen vuoden tappiollinen tulos.

Prosenttilukumuotoisesta taseesta selvisi rakennusten ja rakennelmien muodostavan suurimman osuuden taseen varoista. Ne muodostivat 63,5 % keskimäärin taseen varoista vuosina 2010 -2013. Taseesta nähdään myös pääomarakenteen suhteet; pääoma koostuu 80 % vieraasta ja 20 % omasta pääomasta. Tämä kertoo, että yritys ei ole kovinkaan vakavarainen, sillä suurin osa yrityksen toiminnasta on vieraalla pääomalla rahoitettua.

Rakennusliike Vekari Oy:n tunnuslukuanalyyssissä tarkasteltiin yhdeksän eri tunnusluvun arvoja ja niiden kehitystä vuosina 2010 -2013. Vuonna 2012 sijoitetulle pääomalle saatiin erinomainen tuotto, koska tulosta tehtiin silloin hyvin. Liikevoitto oli 10,2 % liikevaihdosta. Muina vuosina kannattavuus oli tyydyttävällä tasolla.

Yrityksen maksuvalmius on tyydyttävällä tasolla; myyntisaamiset on saatu kohtuajassa perityksi asiakkailta eivätkä ostovelkojen kiertoajat nousseet liian pitkiksi. Lyhytaikaisten velkojen maksussa nopeasti realisoitavissa olevalla omaisuudella ei kuitenkaan selvitä tarpeeksi nopeasti. Heikoimmillaan vuonna 2013 vain 8 % lyhytaikaisista veloista tulee hoidetuksi. Vuosi 2012 on tälläkin tunnusluvulla mitattuna paras ja silloin lyhytaikaisista veloista 92 % pystytään hoitamaan tarpeeksi nopeasti. Rakennusliike Vekari Oy:n vakavaraisuus on välttävää kaikilla kolmella tunnusluvulla mitattuna. Näihinkin lukuihin heijastuu hieman vuoden 2012 hyvä tulos, mutta muina vuosien luvun arvot ovat heikkoja tai jopa huolestuttavia. Yrityksen pääoma koostuu edelleen liian paljon vieraasta pääomasta. Yrityksen tulisi pyrkiä kasvattamaan oman pääoman määrää vakavaraisuutensa parantamiseksi.

Rakennusliike Vekari Oy:n kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta verrattiin myös saman toimialan kilpailijoihin. Vertailussa oli kohdeyrityksen lisäksi kolme kilpailijaa samalta alalta ja toimialueelta. Rakennusliike Vekari Oy sijoittui jokaisessa kilpailijoiden tunnuslukuvertailussa kolmanneksi, paitsi sijoitetun pääoman tuotto prosentilla verrattaessa. Tässä vertailussa yritys sijoittui toiseksi verrattuna toimialueen kilpailijoihin. Sijoitetulle pääomalle kohdeyritys siis saa melko hyvin tuottoa, mutta tämä ei vielä kerro kaikkea yrityksen kannattavuudesta, sillä on tarkasteltava myös yrityksen pääoman muodostumista. Vierasta pääomaa on suhteessa omaan pääomaan enemmän, jolloin tuotto menee lähinnä rahoittajille. Yleisesti ottaen tämä vertailu kertoo yrityksen asemasta suhteessa kilpailijoihin; Rakennusliike Vekari Oy ei aivan yllä alueen kilpailijoiden tunnuslukujen keskiarvoihin kaikilla osa-alueella, mutta ei ole aivan huonoinkaan.

Yrityksen tunnuslukuja verrattiin lisäksi vielä koko toimialaan Suomessa. Tässä vertailussa näki hyvin kuvioiden yhteneväisyyden kohdeyrityksen arvoissa; jokaisessa kuviossa käyrä noudatti lähes samaa kaavaa. Aluksi oli lasku vuoden 2010 kohdalla ja sitten käyrä lähti nousuun ja vuonna 2011 jo leikkasi toimialan käyrän

ja meni jopa reilusti yli vuonna 2012. Poikkeuksena ovat kuitenkin quick ratio ja omavaraisuusaste, joissa kehitystä ei enää tappiollisen 2010 vuoden jälkeen tapahtunut yhtä paljon kuin muissa tunnusluvuissa eivätkä ne yltäneet enää toimialan keskiarvoihin tämän jälkeen.

Kohdeyrityksen vuoden 2010 tappiollinen vuosi näkyy myös toimialan useissa tunnuslukukäyrissä notkahduksena. Syynä voi olla esimerkiksi vuoden 2008 taantuma, joka näkyy muidenkin alan yritysten liiketoiminnassa vuonna 2010, etenkin sellaisten joiden kannattavuus ja vakavaraisuus eivät ole yhtä hyvällä tasolla.

Yleisesti ottaen Rakennusliike Vekari Oy:n talous on kehittynyt vuodesta 2010 vuoteen 2013. Vuosi 2012 oli liiketoiminnan kannalta paras ja vuosi 2010 heikoin, sillä se oli ainoa tappiollinen vuosi koko tarkastelujaksolla.

Yrityksen tulisi pyrkiä yhä kasvattamaan liikevaihtoaan ja silti pitämään palkkakustannukset sekä liiketoiminnan muut kulut kurissa, jotta toiminta olisi kannattavaa ja liikevoittoa syntyisi. Voitto kasvattaisi omaa pääomaa ja yritys tulisi vakavaraisemmaksi. Oman pääoman osuutta tulisi pyrkiä lisäämään myös esimerkiksi lyhentämällä pitkäaikaisia sekä lyhytaikaisia lainoja.

LÄHTEET

Alhola, K., Koivikko, A., Rätty, P., Tuominen, O. 2001. Tilinpäätöksen sisältö ja toteutus. 1.painos. Porvoo. WSOY.

Alhola, K., Koivikko, A., Rätty, P., Tuominen, O. 1999. Tilinpäätös ja yritysverotus. 1. painos. Porvoo. WSOY.

Kallunki, J-P., Kytönen E. 2002. Uusi tilinpäätösanalyysi. 3. uud. painos. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

Kallunki, J-P., Lantto, A-M., Sahlström, P. 2008. Tilinpäätösanalyysi IFRS-maailmassa. 1. painos. Helsinki. Talentum Media Oy.

KHT –yhdistys – Föreningen CGR ry. 2011. Osakeyhtiön tilinpäätösmalli 2011. Uudistettu painos. Helsinki. KHT – Media Oy.

Leppiniemi, J & J. 2006. Tilinpäätöksen tulkinta. 4.painos. Helsinki. WSOYpro.

L 30.12.1997/1336. Kirjanpitolaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 10.3.2014. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>

L 21.7.2006/624. Osakeyhtiölaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 13.3.2014. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624>.

Niskanen, J & M. 2003. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki. Edita Prima Oy.

Tölli, J. 2006. Voitto – Kirjanpidon perusteet. 1.painos. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy.

Tuominen, O., Ahola, K., Luhtala, R. 1997. Kirjanpito ja tilinpäätös. 20. uud. painos. Porvoo. WSOY.

Balance Consulting tunnusluvut. Käyttökate. Viitattu 10.11.2014.
<http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/kayttokate>

Voitto+ tunnusluvut. Gearing. Viitattu 12.11.2014.
<http://www.asiakastieto.fi/voitto/ohje/tunnusluvut.htm#gea>